

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИИ

2013 сыл
Ахсынньы
21 күнэ
Субуота
№ 181-182 (10952)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

Хайдах олордугут, ыаллар?

Нэһилиэкпит баһылыга А. Пинигин нэһилиэкпитигэр туох үлэ ытыллыбытын уонна 2014 сылга ытыллыахтаах үлэ былаанын сииһилии сырдатта, бырайыактарын кэпсээтэ.

Оскуола директора П. Тимофеев бу күнүгэр обрнадзор кэлиэхтээбин, «Инникигэр харды» уонна буола турар олимпиадаларга оҕолорун ситиһилэрин, толору хаачылыылаах ОБЖ кабинета кэлбитин кэпсээтэ.

Спортиструктор Н. Кейме-тинов остуол тенниһигэр комплекснай спартакиадага 7 хамаанда кыттыбытын сырдатта, бу нэдиэлэлэргэ волейболга, мини футболга, дуобакка, шахмакка күрэх ытыллыахтааһын эттэ. Хатырык хамаандата Сидоров Е.П. - Пеле минифутбол финалыгар Аппааныга, Модукка ытыллар күрэххэ путевка ылбыттар.

Ыччат лидерынан Матрена Охлопкова (Прокопьева) үлэлээн эрэр. Үөдэйгэ буолбут спортивнай күрэххэ анаан бырайыак бөлөмнөн 11 хамаандаттан 5-с миэстэ буолбуттарын үөрэн кэпсээтэ.

Ааспыт нэдиэлэҕэ «Оһуохай» түмсүү салайааччыта М. Пинигина уонна Аппааны олохтооҕо Т. Евсеева 18 буолан Дьокуускайга Арчы дьиэтигэр оһуохайга кытыннылар. «Ытык оһуохай

сайдьытыгар тус бэйэн сүнкэн кылаатын иһин» диэн А.Д. Даниловтан грамота ыллылар. Ответственной түмсүүгэ 25 киһи хас өрөбүл айыы дьарыктаналлар, сотору Түбэҕэ барары былаан-ныыллар.

КҮРЭХХЭ КЫТТАБЫТ, КИНИГЭ ТАҕААРАБЫТ

Музей директора А. Кириллин М.К. Аммосов кыһа Аэли-та Максимовна урут дойдутугар кэлэ сылдьан кимниин эмит хаартыскага түһэн улуус олохтоохторугар дьиз кэргэн альбомугар баар буоллабына музейы кытта сибээстэһэн тиксэрдэхтэринэ кинигэтигэр киллэриэхпит этэ диэн иһитиннэрдэ.

Олохтоох библиотекарь Е. Дьяконова Нам улууһугар ытыллар СР норуоттарын VI-с спортивнай ооньууларын көрсө уонна С.Е. Винокурова 70 сааһын туолар үбүлүгүгэр анаан спор-

гэр Дьокуускай куоракка Москва куорат «Бриллиантовые нотки» уонна «Жизнь городов» фестивальной комитеттара, СР предпринимательство, туризм уонна культура министерстволара ыыппыт 1-кы региональной «Кыһын Саха сириттэн саҕаланар...» диэн фестиваль күрэххэ Хатырык оҕолоро ситиһилээхтик кыттан кэллилэр.

ду оловун аргыһа оҕостон дыһардаахтык дьарыктанан республика биер күүстээх сүүрүгэ буола үүммүтүн, тренерскэй ситиһилэрин туһунан «Сүүрүү – оловун аргыһа» диэн кинигэни таһаарбыт.

«Күн бытархайа» үнүү коллектива (сал. Л. Колодезникова) 3-с истиэпэннээх лауреат, «Айылгы» уонна «Күлүмчээн» ырыа ансамбыллара (сал. Л. Левина, С. Дьяконова) дипломант үрдүк аатын ылан кэлбиттэр.

Альбина КУЛИЧКИНА,
Хатырык

Сэтинньи 28-29 күннэри-

VI-с спортивнай ооньуулары көрсө

Буулдьанан ытыгы көрүгэ VI-с спортивнай ооньуулар балаһаньыатын быһыытынан үс хайысха араарыллан ытыллар. Бэстилэтинэн ытыгыга 2 (1 дьахтар, 1 эр киһи), бинтиэкэнэн спортивнай ытыгыга – 2, «Белка» диэн бинтиэкэнэн түргэн ытыгыга - 2 киһи кыттар. Ону таһынан 97 с. төрүөх оҕолорго 2 (уол, кыыс). Уопсайа хамаандага 8 киһи кыттар, 1 тренер баар буолар. Бу көрүгүгэ улууспутугар саамай уопуттаах кининэн С.И. Эверстов ааттыбыт. Семен Иванович бэйэтэ сүрүгүн баатын дьарыктанан буулдьанан ытыгыга улуус аатын үгүстүк ааттаппыт киһи.

кэпсиир:
-Буулдьанан ытыгыга хамаандабыт бэлэмнээ сылдьар. Докумуоннарын толорууга үлэлэр бараллар. Эбии иккис хамаанданы киллэрэр баҕа санаалаахпыт. Бастакы хамаанда сүрүн хамаандабыт буолар. Итинэн киллэрэр баҕалаах икки дьоммут, спорт маастардара куоракка үөрэнэллэр. Миэстэтигэр бэлэмнэнэллэр. Ол курдук, ХИФУ 5 кууруһун устудьуона Владимир Эверстов уонна 5 №-дээх оҕо спортивнай оскуолатын итиллээччигэ Чара Иванова республика бастыг нүөмүрдээх ытааччылар буолаллар. Кинилэр биһиги улууспут уонна ХИФУ хамаандатын

та кэпсэтии үлэтэ барар да, кэккэ уустуктар бааллар. Ити ахтылыбыт үөрэх кыһаларын тэрилтэлэрин кытта улууспут баһылыга кэпсэтии ытыган наада.

Улууспут спорт управлениетын, оҕо спортивнай оскуолатын директорун кытта кэпсэтии түмүгэр буулдьанан ытыгыга тренер штатын арыттардыбыт. Манна тренеринэн Тохтобин Александр Филиппович ананан үлэтин саҕалыахтаах. Спортсменнарыт Аппааны нэһилигэр өрүү дьарыктаналлар, онно хамаанда чилиэннэрэ үгүстэр. Эбии Дьокуускайга «Дохсун» спортивнай комплекса спорт маастарыгар кандидаттар Аль-

рация председателэ Михаил Васильевич Новгородов ДОСА-АФ территориятыгар тир оҕорон дьону эрчийэр. Спортсменнары сүүмэрдиргэ күрэхтэр кэммиттэр кэмигэр бараллар. Бу өрөбүллэргэ эмиэ республика таһымнаах күрэх буолуохтаах. «Резервэҕэ» диэн эбии дьон харахпыт далыгар бааллар.

Уопсайынан көрдөххө, Нам улууһа буулдьанан ытыгыга республика атын улуустарын кытта тэҥнээтэххэ хаалан иһэр. Урукку дьылларга болҕомто олох суоҕа. Ыйылгыттан дьэ, Манчары ооньуутугар буулдьанан ытыгы көрүгэ зачекка кириэн диэххэ дуу, бу көрүн күүскэ сайына. Ангардас, биер сыл иһигэр

БУУЛДЬАНАН ЫТЫГГА БАЛАЧЧА САЙЫННЫБЫТ...

Кини куоракка 4 №-дээх оҕо спортивнай оскуолатыгар тренеринэн үлэлиир кэмигэр дьарыктаабыт итиллээччилэриттэн 8 оҕо спорт маастарыгар кандидат, 15 оҕо 1 разрядтаах буола үүммүттэрэ. Ити кэмгэ норуоттар икки ардыларынааҕы «Азия оҕолоро» ооньууга икки төгүллээн Саха сирин хамаандатын бэлэмнэспитэ. Дьарыктаабыт оҕолоро Маша Герец уонна Миша Иванов 2-с бочуоттаах миэстэҕэ тиксэннэр республикабыт хамаандатыгар улахан ситиһиллэри аҕалыттар. Сэттэ сыл куоракка үлэлээн баран, улууһун сайыннарсар бааттан 2012 с. төттөрү көһөн тахсыбыт.

Билигин СР департаменын булт хаһаайыстыбатын Намнааҕы салаатын инспекторынан үлэлиир, манна эбии быйылгы сылтан хамаанда чилиэннэрин общественной тренер быһыытынан бэлэмниир. Бэлэмнэни бугуну турунун туһунан төрт көрүгүнэ спорт маастарыгар кандидат Семен Эверстов манньык

чиэһин көмүсүүгүгэ ооньуу балаһаньыатын иккиэннэригэр сөп түбэһэллэр. Онон боростуойдук диэн эттэххэ, «былдыһыкка сылдьаллар». Тренердэрин кыт-

бина Семенова уонна Азалия Попова эрчиллэллэрин туһунан кэпсэтэн дьарыктана сылдьаллар.

Буулдьанан ытыгыга феде-

үрдүк таһымнаах спортсменнар табыстылар. «Манчары ооньуутун» туһунан ахтан аһардааха, бука бары улуустар олимпиацтар ытар сааларынан кыттыбыт буоллаахтарына, биһиги кыттааччыларбыт бэрт боростуой сааларынан ыыппыттар. Хойуту соҕус биер саа кэлбитэ. Боростуой саа биллэн турар үрдүк ситиһиини аҕалат. Ол да буоллар Аппааны спортсменнара Сивцев Владимир Петрович саанан түргэнник ытыгыга СР спорт маастарын нуорматын, икки кыргыттарбыт Римма Новгородова, Акулина Новгородова бистэлиэтинэн ытыгыга 1 разряд, Айдын Колесов диэн оҕо спортивнай бэстилэтинэн ытыгыга 2 разряд толорбуттара.

Бэлэмнэни билигин тэтиминэн бардаһына, саа-саада тупсан, эбиллэн биэрдэбинэ, ытар анал форма ылынахпыттан аны сайынны ооньууларга үрдүк таһымна кыттыахпытын сөп.»

М. ПЕТРОВА

2013 сыл – Тыа сирин сайыннары сыла

ЭРЭХ-ТУРАХ САНАНАЛЛАР

2 Хомустаах нэһилиэтин хаһаайыстыбалара 2012 с. үүтү ыһаһына (валовой) 520 т соҕурудаахтарын 36 тоннаан куоһарбыттар. Ааспыт кыстыкка сүөһүлэрин татым, кырыымчык, мөлтөх хаачыстыбалаах отунан аһатан (үгүс ходоһалара сай ортото ууга бараннар, оттуур, оттообут оторо сыттыан-ымыһан) элбэх сүтүгү көрсөн, олус эрэй-дээхтик кыстыгы туораабыттар. Ол курдук бу нэһилиэккэ сыла саҕаланарыттан (үксэ кыһынны ыйдарга) 104 ынах сүөһү (ол иһигэр 44 ынар ынах), 37 сылгы (о.и. 11 бие) көһүнүнэн өлбүттэрэ. 296 ынахтаахтарыттан уонна бургунастаахтарыттан 193-һэ эрэ төрөөбүтэ.

Ол да буоллар аһан эрэр сыл 11 ыйыгар нэһилиэк үрдүнэн 492 тонна уут ыанна. Сыллааҕы сороктара 530 тонна этэ. Ону бэрт кыранан толорбот туруктаахтар. Улуус сорох нэһилиэктеригэр курдук маанна эмиэ арыы оҕорор сыахтара уһун (6-5 ыйга) «каникулга баран» хаһаайыстыбалартан үүтү тутуу сэтинньи ыйтан тохтообут.

Нэһилиэк билигин 1093 сылгылаах (о.и. 618 бие), 372 кулун төрөөбүт. Күн бүгүн бу нэһилиэк 1 эрэ сибииннэлээх, 363 көтөрдөөх (о.и. 340 төбө сымытыгыр куурусса). 831 ынах сүөһүттэн 423-һүн кэтэх хаһаайыстыбалар, 119-һүн бааһынайдар, 89-һүн «Үүнэр» СХПК иитэллэр. Сылгы ахсаана 47 төбөнөн эбиллэн 1093 төбөҕө тиэрдиллибит. Нэһилиэк 12 бааһынай хаһаайыстыбалаах. Ону сэргэ 3 ТХПК уонна оскуола көмөлтө хаһаайыстыбата сылгы, сүөһү иитиинэн, оҕуруот аһын үүннэринэн дьарыктаналлар. 2 эдэр ыал сүөһүлэрин ахсаанын элбэтэн бааһынай хаһаайыстыба тэринэргэ быһаарыммыттар. Племенной сылгыны иитиинэн дьарыктанар «Кэскил» ТХПК (сал. А.А. Кузьмин) Чап диэн сиргэ быйыл сылгы базатын тутан бүтэрбит. «М.А. Захаров» диэн ИП 24 ынах сүөһүнү, о.и. 14 ынар ынаҕы тутан үлэли сылдьар. Кини быйыл «Начинающий фермер» диэн республиканскай конкуруска бизнес бырайыагынан кыттыбыт. Онон кыайылыаһынан тахсан 1,5 мөлүйүөн суумалаах Граны ылбыт. Онон Михаил Александрович кэлэр сылга «Сэргэлээххэ» бэйэтэ онорбут, көмүскээбит бырайыагынан 50 төбө ынах сүөһү туруар хотонун тутуохтаах. Тутар матырыяала сүннүнэн күөл хомуна уонна цемент.

Нэһилиэк хаһаайыстыбалара бары быйыл кыстыгыр отторун булдуммуттар. Онон быйылгы кыстыгы этэннэ туоруур инибит диэн эрэх-турах санаалаах айа-тута, үлэлии-хамсыы сылдьаллар.

И. ИВАНОВ

АБЫЙАХ ТЫЛ МИНЬИГЭС

Ахсынньы 15, 16, 17 күнүгэр Дьокуускайга Саха Республикатын инвалидтарын IX-с Спартакиадалара буолла. Манна республика улуустарыттан 27 команда кытынна. Нам улууһун командатын Матрена Иванова илдьэ сырытта. Тыһааһынаах күрэххэ чэпчэки атлетикаҕа, олопор волейболга, настольнай теннискэ, голболга, хабылыкка, хаамыскаҕа, дуобакка, пулевой ытыгыга, армреслингэ, колясканан сырсыыга биһиги дьоммут 27 командаттан 5-с миэстэҕэ табыстылар.

Альбина КУЛИЧКИНА

Ийэ дойдубар сулууспальыбын!

Бүгүнгү күн түмүгүнэн 140 уол призывной хамыһыһа кэлэн барда, олортон 116-та сулууспальахтарын сөп, 27-тэ доруубуйатынан сыйыһыһа, 6 киһи эбии обследование бара сылдьаллар. Аармыйаҕа ыңырыллартан отсрочканы 38 уол ылла, олортон колледж студена – 7 киһи, лицей студена – 15 киһи уонна 9 оскуолаҕа үөрэнэр уолаттар. 6 киһи дьиэлэрин иһинээҕи балаһыанньанан отсрочкаланньалар. Аармыйаҕа сулууспальы 51 уол барда. Олор истэригэр Намнааҕы ДОСААФ оскуолатыгар «механик-водитель МТЛБ» дьин байыаннай идэҕэ үөрэммит 13 уол баар.

Икки аармыйаттан сулууспалаан кэлбит уолаттары кытта кэпсэттим уонна эһиэхэ киһилэр тугу кэпсэбиттэрин билиһиннэриэхпин баҕарабын.

Матростар Белолоубскай Святослав Святославович уонна Аргунов Василий Васильевич Петропавловск-Камчатский курорт таһыгар морской пехотаҕа сулууспалаан кэллилэр. Свя-

МАТРОСТАР КЭПСИИЛЛЭР

тослав – 1 Хомустаах, онтон Василий – Модут олохтоохторо. Иккиэн Намнааҕы ДОСААФ оскуолатыгар «механик-водитель МТЛБ» дьин байыаннай идэҕэ үөрэнэн права ылан барбыттара уонна ол специалыһтарын сулууспалаан кэллилэр.

Сулууспальы байыаннай чаастарыгар тийэн биир ый учебнай ротаҕа сылдьыбыттар, онтон дьэ подразделениеларынан тарҕатыллыбыттар. Святослав морской пехота 1 ротатыгар, Василий самоходнай артиллерийскай батареяҕа түбэспиттэр. Дьэ уонна байыаннай сулууспа саҕаламмыт. Сотору-сотору бойобуой тревогалар, учениелар буолаллар эбит. Ый аайы полигонна баран иккилии нэдиэлэ тактическай, огневой подготковканан уонна МТЛБ-ны ытарга дьарыктаналлар эбит. Полигоннарыгар диэри 25 километрдаах марш-бросок оноролор үһү, кыһын – хайыһарынан, сайын – сатыы. Ону таһынан эгин араас күрэхтэһилэр, тэрээһиннэр буолаллар, онон бириэмэлэрэ биллибэккэ ааспыт.

Уолаттар төрөөбүт дьиэлэригэр, дьонноругар, ийэлэрин аһылыгар ахтылҕаны, дьэ, онно сылдьан билбиттэр. Онтон билигин дойдуларыгар кэлэн баран сулууспаларын ахтыах курдук буолбуттар.

Святославтаах Василий аармыйаҕа барыахтаах уолаттарга маньык этиилээхтэр: «Кытаатан аармыйаттан саллыбакка, куота сылдьыбакка сулууспальы барың. Кыраттан тостон хаалбакка, тулуйан, тутуһан, бэйэҕитин көрүнөн сырыттаахыгына сулууспа ыарахан буолбатах. Бастаан хаһан баҕарар ыарахан буолар, ону тулуйуохха эрэ наада, биер эгин ый курдук».

Сааскы призывка бэлэмнээри Намнааҕы ДОСААФ оскуолатыгар курсаннары ыңырабыт – «Водитель-механик МТЛБ» дьин байыаннай идэҕэ. Ким баҕалаах бу күннэргэ призывной отделениеҕа кэлэн чуолкайдаһаахытын сөп. Билсэр телефон – 41-1-61.

О. ВОЗНЫЙ,
Нам улууһун байыаннай комиссара

Миигин тэннээҕин курдук көр

СҮҮРБЭ СЫЛ УСТАТА КӨХТӨӨХТҮК

Сэтинньи 28 күнүгэр социальнай харалта тэриллэбитэ 95 сылыгар, Бүтүн Россиятааҕы инбэлииттэр обществолара тэриллэбитэ 25 сылыгар аналлаах декада чэрчитинэн Аппааны «Чороон» сынныалан киинигэр Хатын Арыы нэһилиэгин инбэлииттэрэ кэлэннэр үөрүүлээх биэчэргэ муһуннулар.

Бу үөрүүлээх биэчэри Аппааны бөһүөлөгүн инбэлииттэр обществоларын председателэ Мария Степановна Чирикова эҕэрдэ тылынан аста. Уонна сыл түмүгүнэн анал номинациялары

туттартаата, ол курдук, «Бастың ветеран ыал»- И.П. Ивановна уонна Р.П. Макаров, «Бастың ыал»- Кыһыл Дэрэбинэттэн Н.М. уонна В.П. Андреевтар, «Бастың көмөлөөччү» - Л.С. Наумов, «Сыл бастың спортсмена»- Граф Биэрэгиттэн М.Д. Литвинова, Аппааньттан Г.А. Макаров, «Бастың тигрэн» - З.В. Иванова, «Бастың сыгыһыт» - И.З. Афанасьев уо.д.а. ыллылар. Остуол тула олорон, итии чэй иһэ – иһэ күннээҕи түбүктэрин, инники былааннарын ирэ – хоро кэпсэтиллэр. Таабырын таайан, оонньоон оҕо саастарын санаан

ыллылар. Хатын Арыы нэһилиэгэр инбэлииттэр обществолара тэриллэбитэ номнуо 23 сыл буолбут. Онтон 20 сыл устата туох баар сыртын, кыһамньытын ууран, дьон кыһалҕатын утумнаахтык быһаарсан, бары ытыллар тэрээһиннэргэ активнайдык дьонун кытыннаран Мария Степановна үлэлии сылдьар. Хайа баҕар бырааһыннык буоллун, күрэхтэһии да буоллун куруук кыттар, бэйэтин тула дьону мунньар, инники күөҥгэ сылдьар.

Ахсынны 3 күнүгэр Дьокуускай куоракка «Чароит» эстрада театрын дьизитигэр СР инбэлииттэрин баала буолан ааста. Манна уопсайа 12 улуустан кэлэн кытыннылар. Биһиги нэһилиэкпит бастың инбэлииттэрэ эмиэ баран кытыһыны ыллылар. Аппааны инбэлииттэрин обществотын председателэ Чирикова М.С. «Почетный член ВОИ» дьин аһан бэлэзии ылла. Онтон Хатын Арыы бастың инбэлииттэр спортсменнара, Москваҕа ытыллар Бүтүн Союзтааҕы «Золотой заяц» бидиболдинга күрэх хас да төгүллээх чемпионнара Граф Биэрэгиттэн Литвинова Марина Дмитриевна Республика инбэлииттэрин тэрилтэтин махтал суругун, Макаров Гаврил Алампадьевич Ил Түмэн бочуотунай грамотатын туттулар. Бары кыайылаахтары өссө төгүл эбэрдэлээн туран кытаанах доруубуйаны, ситиһиилэри баҕарабыт.

Н.Д. СИВЦЕВА, Аппааны

Партиялар олохторуттан

Ахсынны 17 күнүгэр «Бир ныгыл Россия» партия политсоветын муннабаар кулун тутар 2 күнүгэр 1 Хомустаахха ытыллыахтаах баһылык быыбарыгар эрдэтээни куластааһыны – праймериһы ытыты туһунан дүүллөһилиннэ. Праймериз ахсынны 25-27 күннэрин кэмигэр биер күн буолуохтаах. Праймеризка кыттыан баҕалаах баһылыкка кандидаттар эрдэтэн сайаапкаларын биэрэллэрэ ирдэнэр.

2014 сылга политсовет үлэтин былаана бигэргэтилиннэ. Былааны олохтоох политсовет секретара И.Р. Попов билиһиннэрдэ. Былаанна партия чилиэннэрин ортотугар аудит ытыты, общественной приемнайы үлэлэтии, депутатскай фракцияны кытта бииргэ үлэлэһии, первичнай партийнай отделениелар отчуоттуур-быыбардыыр муннахтарын ытыты, 2014 сыллааҕы членскэй усунуоһу хомуйуу, улууска ытыллар бары тэрээһиннэргэ кытты, партия программаларыгар үлэлэһии, акциялар ытыты, 6-с оонньоолары тэрийиигэ кытты о.д.а. киридилэр.

Мань таһынан партия общественной тэрилтэлэр үлэлэригэр кыттыһаба, көмөлөһөбү. «Сүрүн үлэбитинэн аудит ы-

тан чилиэннэр ахсааннарын чуолкайдааһын буолуоҕа», – дьин Иван Романович иһитиннэрдэ. Бу көмгэ диэри туох үлэлэр ытыллыбыттары иһитиннэрэр буоллааха И.Р. Попов Дьокуускайга Президент общественной приемнайыгар кытты-

ПРАЙМЕРИЗ ЫТЫЛЛЫА БА

ыны ылбыт. Ахсынны 12 күнүгэр – гражданный приемнуур Бүтүн Россиятааҕы күннэ партия, депутаттар общественной приемнай тэрийбиттэр. Кырдыаастар дьизэлэрин директора, политсовет чилиэнэ А.С. Заболоцкая,

кырдыаастар балаһан туттары аһылыларын, онно партия көмөлөһүүн наадатын эттэ.

Сунтаар улууһугар ахсынны 11-12 күннэригэр «Якутия» дьин политической үөрэхтэһин оскуолатын уонна партийнай үөрэх семинарыгар исполком

специалиһа Н.Н. Рыкунов кыттыбыт. Бу семинарга 100-кэ киһи сылдьыбыт. Сүрүн болжомтону регистрацияҕа уураҕа эппиттэр. Үчүгэй үлэлээхтэр ортолоругар Нам улууһа ааттаммыт.

В. РЫКУНОВА

Кырдыаастан – сүбэтин...

Ааспыт нэдиэлэ чэппиэригэр улуус Ытык сүбэтин (Совет старейшин) отчуоттуур, саҕа састаап ананар муннабаар буолан ааста. Ааспыт састаап салайааччыта В.А. Колесов отчуотугар олох-дьаһах, үлэ-хамнас араас салааларыгар улуус, нэһиликтэр дьаһалталарын көрүүлэригэр 89 боппуруоһу туруорбуттарын, Ытык сүбэ муннахтарыгар улуус баһылыга 8-та, солбуйааччылары 3-4-тэ кыттыһыны ылбыттарын сырдатта. Актыыбынай чилиэннэринэн Түбэттэн Р.Е. Лукина, Хатырыктан И.И. Портнягин, М.Н. Попова, Партизантан М.П. Турантаева буолбуттарын, Ытык сүбэ секретара Р.С. Охлопков сэриигэ сүппүт буйуунар ааттарын үйэтитиигэ, сүбэ үлэтин альбом онорууга үгүс үлэни ыһыһытын бэлиэтээтэ.

ЫТЫК СҮБЭ ҮЛЭТЭ САЛҔАНАР

Онон «сөптөөх үлэ барда» дьин сыанабыл турда, саҕа састаап саҕаламмыт үлэни салгыы ситэрэригэр баҕа санаа этилиннэ.

Ити кэннэ улуус баһылыга А.П. Атласов ааспыт болдьооххо Ытык сүбэ сөптөөхтүк үлэлээн кэлбитигэр махталын биллэрэн туран саҕа састаабы билиһиннэрдэ. Онно хас биирдии нэһилиэги хаһан туран, улуус кииниттэн 8 киһини эбии киллэрэн 27 чилиэннээх Ытык сүбэ састааба баһылык дьаһалтын быһыһытын биэргэнэр, салайааччынан Анатолий Иванович Васильева ааттаата. Салгыы Александр Павлович VI-с спортивной оонньоуларга бэлэмнэни үлэтин, 2014 сылга бюджет сүрүн тосхоллорун, улуус дьаһалтатын структура-тын уларытыгы, кадровой быһаарыһылар тустарынан иһитиннэрдэ.

Ытык сүбэ чилиэннэрэ бастагы тэрээһин муннахтарыгар ирэ-хоро тыл эттилэр. Ол курдук, Маймаҕаттан С.В. Колесов Арбынна курдук Фрунзеҕа, 2 Хомустаахха модульнай котельнайдары үлэҕэ киллэрэри, тыа дьонун олоһор усулуобуйаларын тупсарары туруоруста. Түбэттэн Р.Е. Лукина бөһүөлөктэргэ сыбаалканы бэрээдэктэһиннэ, үлэ режимин тутуһууга, сэриигэ сүппүт буйууннары көрдөөһүн үлэтэ Улуу Кыайыы 70 сылыгар диэри түмүктэнэригэр болжомтону туһаайда.

Модуттан Е.А. Лукинова бөһүөлөккэ детсады тутуу боппуруоһа уустугурбутун, инвестбюджеткэ б1-с миэстэҕэ сылдьарын, олохтоох баһыһа статуһа уларыһахтааһын, нэһилиэккэ сибэс мөлтөбүн, баанньык үлэлээбэтин, кулууп сабыллан турарын о.д.а. аҕынна. Партизантан Е.А. Протопопов Партизан оскуолатын туттарыһа биер санаалаах буоларга, сиртэн хомуйар үүнүүнү харайыһа улахан хранилищелары туттарарга, сүөһүнү көрүүгэ аһыһылыгы технологиянан толору механизацияны, душка тийиэ, хааччыарга этии киллэрдэ. 2 Хомустаахтан Л.Е. Пестрякова саҕа оскуола үлэҕэ кириэн нэһилиэк олово сэргэхсийбитин, Сэргэлээххэ дьиз бөҕө тутуллан эрэрин үтүө өрүгүнэн ааһан туран суол-иис хаайтарыһааһар, тутуу матырыһааны таһарга транспорһын көмөлөһөргө санаатын эттэ.

Мантан салгыы Ытык сүбэ үлэ былаанын огостон, дьонго-сэргэҕэ, чуолаан ыччаттарга, үтүө сабыдыал онорон улуус дьаһалтата үлэни кэскиллээхтик уонна кимиилээхтик ытырыгар улахан көмө, төһүү буоларыгар үлэлиэхтээхпит дьин биер санааҕа кэллилэр.

В. КАСЬЯНОВ

2013 сыл – Тыа сирин сайдыытын сыла

ЫЛЛАА, ТУОЙ, ТЫАМ СИРЭ

Соторутааҕыта Дьокуускай куоракка А.Е. Кулаковскай аатынан «Дордохуу» сынныалан киинигэр тыа сирин сылыгар аһаммыт «Ыллаа, туой – тыам сирэ» дьин ааттаах улахан кэнсиэр буолла. Республика араас мунуктарыттан 40-тан тахса нүөмэри кэлбит ыалдьыттар сэргии көрдүлэр. Манна Хамаҕаттан Макаровтар дьиз кэргэттэрэ, эрчимнээх ырыаһыт Николай Жирков, Аппааньттан «Дуорай» ансамбыл (сал С. Пономарева) уонна А.Ф. Шестаков аатынан сынныалан киинин иһинэн тэриллэбит «Айылла», «Көңүл» ансамбыллар (сал Ф. Соловьев) кыттыһыны ыллылар. Улахан кэнсиэр «Көңүл» уолаттар ансамбыл доржонноох ырыатынан түмүктэммит.

М. ПЕТРОВА

Привание - учитель

Нам выпало жить в непростое время, когда многие духовные ценности и традиции, на которых воспитаны предыдущие поколения, переосмыслены и даже утрачены, поэтому современному учителю на порядок труднее работать в такой ситуации, а особенно сложно учителю русского языка и литературы. Каким должен быть этот учитель сегодня? Современный учитель-словесник должен представлять из себя сплав творчества, ума, богатого внутреннего мира и неистощимой жизненной энергии, и только тогда он сможет донести до детей необходимые знания и умения. Он не должен нести только свое видение предмета – он должен помочь каждому ученику построить свой взгляд на мир. Основанная задача уроков русского языка и литературы – не только научить грамотно писать, не только развить у ребят интерес к чтению, а главное, пробудить в сердце каждого ученика «чувства добрые». Именно эту задачу ставит перед собой опытный учитель-словесник нашей школы Максимова Валентина Ильинична.

Уроки Валентины Ильиничны интересны, содержательны, развивают мышление учащихся, прививают навыки грамотного письма, владения устной и письменной речью. На ее уроках целенаправленно реализуется личностно-ориентированный подход на основе учета индивидуальных, коммуникативных и интеллектуальных особенностей. Учитывая психологические и возрастные особенности учащихся, умело проводит индивидуальную работу с каждым учеником. Умение учителя создать благоприятный микроклимат на уроке, атмосферу доверия, взаимопонимания и сотрудничества оживляет процесс обучения, вызывает интерес учащихся к изучаемому предмету. Учащиеся Валентины Ильиничны ежегодно показывают стабильные знания по русскому языку и литературе (успеваемость 100%, качество 60%).

В целях повышения интереса к предмету Валентина Ильинична проводит огромную внеклассную работу. Ее ученики постоянные участники муниципальных, региональных, республиканских олимпиад.

В течение последних трех лет более 20 учащихся стали победителями и призерами на муниципальном, региональном и республиканском этапах Всероссийской олимпиады по русскому языку и литературе, успешно принимают участие во Всероссийском дистанционном молодежном чемпионате по русскому языку (г. Пермь), филологическом конкурсе «Русский медвежонок».

Учитель справедливо считает, что организация исследовательской деятельности учащихся – это организация обучения самостоятельной деятельности и доведение ее до уровня исследовательской работы, выходящей за рамки традиционного школьного обучения. А ведь открывая ребенку мир, учитель учит его жить в этом мире. В союзе с учителем воспитанники Валентины Ильиничны побеждают в конкурсах разного уровня, помещают свои работы в печать.

В 2010 году на Всероссийской научно-практической конференции «Первые шаги в науку», в 2011 году на Всероссийском кон-

СЛОВО ОБ УЧИТЕЛЕ

курсе «Познание и творчество» Национальной образовательной программы «Интеллектуально-творческий потенциал России» учащиеся стали лауреатами и дипломантами. В 2012 году на республиканской научно-практической конференции «Шаг в будущее» Зырянов К. (7 кл.) с докладом «Роль проекта «Чтобы помнили» в гражданско-патриотическом становлении учащихся НСОШ №1» получил диплом III степени, Степанова А.М. (9 кл.) стала дипломантом II степени за доклад «Языковые особенности текстов рекламы». В 2011 году Степанова А.М. получила диплом II степени во Всероссийской научно-практической конференции «Первые шаги в науку».

Валентина Ильинична системно выступает с опытом работы на семинарах, методических совещаниях, в педагогических чтениях, принимает участие в профессиональных конкурсах, научно-практических конференциях. В журнале «Современное исследование социальных проблем», г. Красноярск (2010, 2011 гг.), во всероссийском научно-образовательном журнале «Академик» опубликованы статьи «Самостоятельная работа над учебным лингвистическим текстом», «Формирование коммуникативной компетенции учащихся на уроках русского языка через связные тексты в 5-6 классах», рабочая программа элективного курса для 10 класса «От слова к тексту».

Особо хочется отметить воспитательную работу Валентины Ильиничны. Это счастье – встретить учителя, который станет для детей путеводной звездой, научит доброте к справедливости, поможет стать Человеком. У Валентины Ильиничны есть все: талант педагога, душевная теплота, ум, чуткость, терпение, душевный трепет, духовная искренность. Она не только учит русскому языку и литературе, учит детей быть настоящими людьми, знающими

историю своей страны, уважающими людей, умеющими любить.

В 2008 году Валентина Ильинична выпустила 11 «а» класс, который вела с 5 класса. За годы учебы в школе классный коллектив под ее руководством давал стабильную успеваемость и высокое качество учебы, занимал призовые места в спортивных соревнованиях, смотрах и конкурсах, в улусных и региональных олимпиадах. Класс 4 раза побеждал в номинации «Лучший классный коллектив». Ежегодно класс добивался 100% успеваемости, при этом 52% с самого начала своей работы Валентина Ильинична сумела сплотить родителей, детей, правильно организовав совместную деятельность педагогов, родителей, детей. Все поставленные задачи, возникшие проблемы, решали сообща, что приводило к взаимопониманию, согласию, и объединяло усилия для достижения высоких результатов, которые учащиеся 11 «а» класса показали к окончанию школы. Винокурова Ю., Николаева В., Свинобоева Н. окончили школу с серебряной медалью. Все учащиеся класса успешно окончили школу, 100% поступили в учебные заведения, 19 выпускников поступили на бюджетные плановые места: из них 17 в ВУЗ-ы, 2 в ССУЗ-ы.

С 2009 года работает классным руководителем 9 «а» класса. Педагогическое руководство классным коллективом она осуществляет опираясь на ученическое самоуправление. Хорошо особенно ей удается организовывать коллективные творческие дела. На всех проводимых внеклассных мероприятиях ее учащиеся принимают активное участие: делают интересные и содержательные презентации, выпускают газеты, разыгрывают сценки, участвуют в спортивных состязаниях, трудовых десантах. Ребята являются победителями улусных, региональных олимпиад, республиканской НПК «Шаг в будущее». Она

умеет строить свою работу в тесном контакте с учителями-предметниками, родителями учащихся. Умело привлекает родителей к организации воспитательной работы с детьми: совместные собрания, походы, экскурсии, концерты, причем родители выступают не в роли гостей, а активных участников.

Максимова В.И. умело формирует мировоззрение ребят, раскрывает способности каждого ученика, воспитывает порядочного и патриотичного человека, личность, готовую к жизни. В классе царит атмосфера добра, понимания и сердечности. По итогам 2010, 2011, 2012 годов её класс становился «Лучшим классным коллективом».

Не забывает педагог и о доме – она гостеприимная хозяйка, замечательная мама двоих детей. Муж – Максимов Николай Никитич, главный механик ГУП ЖКХ, сын Айсен – студент II курса физико-технического института СВФУ, дочь Тая – студентка II курса финансово-экономического института СВФУ.

У Дмитрия Лихачева есть такие слова: «Если жить только для себя, своими мелкими заботами о собственном благополучии, то от прожитого не останется и следа. Если же жить для других, то другие сберегут то, чему ты служил, чему отдавал силы». Эти слова как нельзя лучше характеризуют труд Максимовой Валентины Ильиничны.

Коллеги от всей души желают Валентине Ильиничне здоровья, оптимизма, дальнейших достижений на этой нелегкой, но любимой педагогической стезе, любви ближних и благодарности ее многочисленных учеников.

Т.П. НИКОНОВА,
заместитель директора по учебно-методической работе
МБОУ «Намская СОШ №1 им. И.С. Гаврильева»,
Е.П. ПРОКОПЬЕВА,
председатель профсоюзного комитета

(Печатается на платной основе)

Учуутал – уус чулуута

Декабрина Авксентьевна Павлова учуутал уустук идэтин талан ылан, олобун анала онгостон сылайары-сындайлары билбэккэ, инники суолун түстээбит, олох киэн аартыгар үктэнэрбит кыһатыгар – 1 Хомуस्ताах орто оскуолатыгар айымнылаахтык үлэлээбитэ онус сыла. Бу кэм устата элбэх оҕо үрдүк

Спорт – дьулуур, спорт – тулуур

Хатырыкка сылын аайы ытыллар, үгэс буолбут, биллиилээх государственной деятель М.К. Аммосов бириинигэр көнүл тустууга оҕолорго улуус аһаҥас күрэхтэһиитэ буолан ааста. Күрэхтэһиини республиканский турнир диэххэ да сөп курдук буолла. Ол курдук, көбүрөгэ улуус 9 нэһилиэгиттэн ураты Нөмүгүттэн, Сизгэн күөлтөн, Дьокуускай куораттан – уопсайа 120 оҕо табыстылар.

Турниры тэрийэн ыппыт «Хатырык нэһилиэгэ» МТ баһылыга А. Пинигин эвэрдэ тылыгар, биллиилээх биир дойдулаахпыт М. Аммосов бириинигэр күрэх-

ТӨРҮТ ҮГЭСКЭ УҢУЙААЧЧЫ

таһаарылыахтык дьарыктанан кэллэ, сорохторо оскуоланы бүтэрэн, учуутал, журналист идэтин талан үөрэнэ-үлэли сылдыаллар.

Үтүө үгэс ситимнээн сайдар. Учуутал да, оскуола да туох да тирэбэ суох, бэйэтиттэн үүнэн тахсыбат. Ситиһии – бу элбэх көлүөнэ дьон үлэтин түмүгэ. Оскуола сиһэ буолар кырдыаҥас учууталларбыт ситиһиилэрин чингэтэн, саҥа кэм үрдэллэригэр сөп түбэһиннэрэн салгыы сайдабыт. Бу үгэһи тутуһар, салгыыр, сайыннарар учууталынан Декабрина Авксентьевна буолар.

Кини ситиһиилээх үлэтин төрдө – Анна Дмитриевна Дмитриева курдук 40 сыл хас да көлүөнэ ыччаты төрөөбүт төрүт тылга үөрэппит учууталга үөрэммитэ. Көлүөнэлэр ситимнэрэ – бу аҕа көлүөнэ истин иһирэх тылын, сүбэтин ылыныы- үөрэниин, холобур ылыы, олоххо ылыт уопуттарынан салайтары дьон Декабрина Авксентьевна тутуһар сүрүн санаата. Кини учууталын олус ытыктыыр, куруутун сүбэлэһэр, үлэтин ситиһиитин – үөрүүтүн үллэстэр.

Декабрина Авксентьевна төрүт үгэстэргэ тирэһирэн оҕону

сахалы тыынныыр эйгэни тэрийэр. Саҥа киирбит ФГУЭС технологияларын баһылаан, үлэтин уопутун аһаҥас урооктарга, семинардарга, педагогической аабыларга тарҕатар. Араас күрэхтэргэ көхтөөхтүк кыттар: улуустаабы гуманитарнай хайыкса учууталларын форумугар аһаҥас уроок, оскуола иһинэн «Педагогической дуэт» күрэх о.д.а.

ХИФУ преподавателлерин уонна студенттарын научнай семинарыгар «Г.Р. Кардашевская – Алампаһы чинчийээччи» диэн дакылаатынан кыттыбыта. Бэйэтэ этэринэн: «Суохтан баары онорорго ханан да уустук буоларыны, бастаан үлэлииргэ ыарахан этэ. Оттон билгин федеральной государственной үөрэх стандартыгар эппиэттииргына үөрэх кинигэлэрэ, көмө пособиелар оҕоһулан алын кылаастарга тарҕанан эрэллэр. Оҕо кыра сааһыттан төрүт дьарыкка сыстан, өбүгэ үгэһин билэ-көрө улааттарына, билиитэ-көрүүтэ, тылын эйгэтэ кэнгээн, толкуйдуур уонна үлэлиир үөрүүбэ, сатабыла сайдан, олоххо бэлэмнээх, төрөөбүт нэһилиэгэр, республика тыһаалаах киһи буола ула-

атарыгар тирэх буолуо».

«Чолбон» эдэр корреспонденттар салайар, улуус хаһыатын кытта ыкса сибээстээх, оҕолор айар үлэлэрэ таха тураллар. «Кэскил» хаһыакка кэммиттэн кэмгигэр бэчээттэнэллэр. «Чолбонго» айымныны эрэ суруйуунан мунгурдамматтар, научнай үлэбэ холонолор, тыл этэ (араатарды) үөрэнэллэр. Улуустаабы научнай конференцияга Данилова Валя «Кымыс-саха түрүтүһа», Оконешников Ньургун «Тыа сири билгичит», Корякин Кэскил «Өс хоһоонноро» диэн үлэни суруйан биһирэммиттэрэ. «Чолбонго» дьарыктаммыт оҕолор үксүлэрэ гуманитарнай хайыксалаах үөрэххэ үэрэнэллэр. Охлопкова Лия – саха тылыгар уонна литературатыгар государственной олимпиада суперфиналиһа. Татаринова Айылына – бастаакы БКЭ-ни ситиһиилээхтик туттаран ХИФУ саха тылын уонна литературатын факультетыгар үөрэнэр.

Кылаас салайааччытын быһытынан үгэс өрүттээх иитэр – үөрэтэр үлэни тэрийэн ыттар. Үөрэнээччилэрэ үлэ-үөрэх дэпиттэр сатабылларын баһылаан,

араас таһымнаах чинчийэр күрэхтэргэ кытталлар. Холобура, Сысолытин Коля, Охлопков Вадим Бүтүн Россиятаабы В.И. Вернадский аатынан аабыларга, «Кэскилгэ хардыы» научнай-практической конференцияларга ситиһиилээхтик кыттыбыттар. Кылааска иллээх-эйлээх ис туругу олохтоһун, бэйэ-бэйэбэ көмөлөһүү, доҕордоһуу тыһынын иитии – бу учуутал үлэтин сүрүн хайыксата. Ону таһынан нэһилиэк общественной, культурнай олоһор көхтөөхтүк кыттар.

Декабрина Авксентьевна, олобун орто омурдана тийэнтискэн кэлбитинэн эвэрдэлибит! Баҕарабыт Эйиэхэ чэгиэн-чэбдик туругу, этиэхтэн эриэккэс оһуордаах, күн күлүмүн сырдык, көмүлүк оһох суоһун курдук сылаас, сымнааҥас, нус-хас олобу, ил-эйэ эңгэрдээх, уйгу бийан аартыктардаах олох дьонун түһүлгэтин. Орто дойдун олобун бары кэрэтэ олобун суолун чэлгитэ симиэхтин, ыра санааҥ баҕар хоту туола, туругура, үүнэ, үтүмөн үрдүккэ дабыайа туруохтун диэн баҕа санаабыт бастыгын холбооммут тиэрдэбит.

Гуманитарнай хайыкса учууталларын холбоһуга

(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

АММОСОВ БИРИИНИГЭР КӨНҮЛ ТУСТУУ

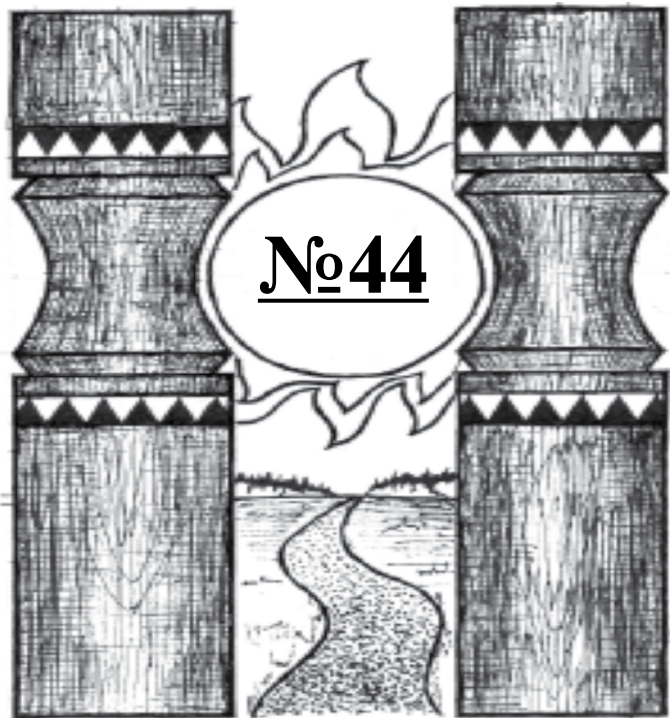
ров (Хатырык) буоллулар. 24 кг (7 кыттааччы) 1 м. – А. Пинигин (Хатырык), 2 м. – К. Ермолаев (Х-А), 3 м. – А. Похомов (Модут), Я. Старостин (Хагалас); 26 кг (6 кыттааччы) 1 м. – Нь. Аргунов (Хатырык), 2 м. – Нь. Федоров (Партизан), 3 м. – А. Алексеев (Х-А), Н. Дьячковский (Х-А); 28 кг (14 кыттааччы) 1 м. – С. Собакин (Хатырык), 2 м. – А. Пинигин (Хатырык), 3 м. – А. Муксунов (Нам), С. Константинов (Хагалас); 30 кг (13 кыттааччы) 1 м. – А. Парников (Хатырык), 2 м. – А. Парников (Хаматта), 3 м. – Э. Романов (Партизан), Э. Охлопков (Модут); 32 кг (13 кыттааччы) 1

м. – Дь. Алексеев (Хатырык), 2 м. – Д. Андреев (Хагалас), 3 м. – Г. Атласов (Х-А), К. Жирков (Хатырык); 1999-2001 с.т. 30 кг ыйааһынна 6 кыттааччытан 1 м. – Е. Собакин (Хатырык), 2 м. – А. Расулов (ДЮСШ-5), 3 м. – Ю. Ефимов (Гр.Б.), А. Тумусов (Нам); 35 кг (19 кыттааччы) 1 м. – В. Ядреев (Х-А), 2 м. – М. Нутчин (Хагалас), 3 м. – В. Ядрихинский (Хатырык), В. Евстафьев (Модут); 42 кг (15 кыттааччы) 1 м. – С. Осипов (2 Хом.), 2 м. – Х. Аргунов (Хатырык), 3 м. – С. Охлопков (Нам), Кэскил Слабунов (Кэбээйи); 50 кг (10 кыттааччы) 1 м. – Ю. Ноев (Хагалас),

2 м. – А. Парников (Хатырык), 3 м. – С. Федоров (Хатырык), Д. Попов (Хагалас); 57 кг (4 кыттааччы) 1 м. – А. Романов (Хагалас), 2 м. – П. Проккопьев (Хатырык), 3 м. – Э. Обоев (Нам), С. Алексеев (Кэбээйи). Кэники сылларга мэлдьи араас күрэхтэһиилэргэ ситиһиилээхтик кыттар спортивнай оскуола Хатырыктаабы филиалын (тренер И.А. Обутов) оҕолоро ситиһиилээхтик кытыннылар. Кыайылыахтар кубоктарынан, мэтээлэринэн, грамоталарынан, сыаналаах бириистэринэн баҕарадаланнылар.

ТИИТ УОЛА ЭРЧИМ БАҢЫЛ

**Нам ыччатын хаһыат
иһинээҕи хаһыата**

"ЫЛЛЫК"

Бу – интэриэһинэй!

БЭЙЭҔИН БИЛ

Психологтар этэллэрин ханнык өңү (дүһүнү) сөбүлүүргүтүн хайдах майгылаах киһи буоларын быһаарыахха сөп. Ол курдук, халлаан күөх өңү бэйэлэригэр эрэллээх, ол эрэн симик, халлаан курдук ыраас, киэн, холку санаалаах, эмоциональнай дьон сөбүлүүрү эбит. **Хара.** Бу өңү талар дьон бэйэлэригэр эрэллэрэ суох, тугу эрэ кисти сатыыр курдуктар, олохтон хаххалана сатыыллар. Куруук санаалара түспүт дьон, түргэнник хомойоллор уонна ол санааларын өр туга сылдьаллар дииллэр. Өһөс майгылаахтар, бэйэлэрэ тугу санаабыттарын оноро уонна сагара тураллар. Бэйэлэрин ис туруктарыгар киһи да киллэрбэттэр, ол да буоллар танаастара үксүн араас дүһүннээх уонна сырдыкка уларытар буоллаҕына – бу дьон доруобай туруктаахтар. **Саһархай.** Өй-санаа өтүгүн сайдыылаах, үлэһит дьон буолаллар. Дьону кытары түргэнник

бодоруһаллар. Олох ханнык баһарар усулуобуйатын түргэнник ылыналлар. **Кыһыл.** Соботохсуйууга наадыйаллар. Бу кытаанах санаалаах, былаастаах, кыахтаах дьон. **Оруосабай.** Бу олоххо үгүстүк туттуллар өң. Кыраттан да долгуйар дьон өңө. Кытаанах майгылаахтар. **Кытархай араҕас** (оранжевай). Бу дүһүнү үгүс киһи сөбүлүүр. Манньык дьон үрдүк баҕа санаалаахтар. Түргэнник уларыйымтыга буолаллар. **Бороң** (коричневый). Быһаарыныны ылыналларыгар үһүннүк толкуйдууларын сөбүлүүллэр. Дөбдөн майгылаах буолаллар. **Сизэрэй.** Бу дүһүнү сөбүлүүр дьон тулуура суох, бэйэлэрин санааларын аһаҕастык этэллэриттэн туттуналлар. **Т.С. НОВГОРДОВА, психолог.**

Ааҕааччыларга сүбэ

БАТТАХ ТУҢУНАН

Киһи этин чааһа буоларынан, баттахха саха омук боччумдук сыһыаннаһара. Айыы итэҕэлин быһыытынан, баттах сиэрин-туомун тутуһуу киһи олоҕор улахан суолталаах. Хас биридди киһи бэйэтин өйүн-санаатын харыстыыр сыалтан баттах сиэр-туома тутуһуллар буолуон сөп. Баттах сүрдээх элбэх информацияны, киһи бэйэтэ баай толкуйун, олоххо көрүүтүн илдэ сылдьар. Баттахха киһи кыаһа-күүһэ баар дьон этэллэр. Өбүгэлэригэр баттах хас сүһүөх гына өрүллүбүтүнэн бу төһө баай ыал оҕото буоларын сыаналыыллар. Инники этэн аһарыллыбытын курдук, баттах киһи олоҕор, доруобуйатыгар, өйүгэр-санаатыгар дьайыыта үгүс. Киһи ыалдыа, мөлтүү сылдьан баттаһын кырыйтара «аныһынан» аабыллар. Мөлтөөбүт доруобуйаны кэбирэттэн бириги буолар. Кырыллыбыт баттах мөһөөччүккэ хараллыахтаах. Ити аата киһи бэйэтин өйүн-санаатын, толкуйун, дьоруун сиргэ-дойдуга ыспака-тохпокко илдэ барыта буолар. Оттон билгин хас биридди парикмахерскай аайы хаалларан,

өйү-санааны уматтары, эмкэ быһа ситиһи, сиргэ-дойдуга өйү-санааны ыһыы-тоһуу курдук буолар. Онтон да өй-санаа ыһыллыыта тахсын сөп, тоҕо диэтэххэ, уоттааһын – улахан аныһы. Саҥа төрөөбүт оҕо нүолаах баттаһын туоска суулаан кичэллээхтик ууруллар эбит. Оҕо баттаһын тэбистэрэ аныһы. Баттахха этиллибэт дьикти күөс баар. Араас өйү-санааны, күүһү-кыаһы ингэрэн сырыттаҕа. Өссө парикмахерскайга оҕо баттаһын тэбистэрбэҕкэ хомуйан ылар наадалаах. Уопсайынан, баттаһы улахан саастаах, кырдыаҕас киһиэхэ кырытарар аныһы. Дьэ, ити курдук баттах сиэр-туома эмиэ боростуой ээрэри, итэҕэли кытта сибээстээх буолан, уустуктардаах. Баттаһы киһи бэйэтэ сөбүлүүрүнэн киэргэтиэн, онгостуон сөп. Билигин киэргэл арааһа элбэх. Онуоха бэйэ илиитинэн онгорбут киэргэллэрэ ордуук кыраһабайдьык, тупсабайдык көстөр. Холобур, туоһунан, обуруонан онгостуохха эмиэ сөп. **М.Н. ВИНКУРОВА, ыччат социальнай-психологической өйбүлүн киһинин социальнай педагога**

Эдэр киһиэхэ сүбэлэр

Эдэр киһи «сирдээҕи аналым» дии санаабыт кэрэчээн куонтун сиэптитинэн, төрөппүт алаһа дьэитигэр ийэлээх аҕатыгар билиһиннэрэ аҕалар. Аан бастаан сэрэйэрбит курдук, буруйдаах дьоммутуттан кинилэр тапталларын бэлиэтиир кэрэ истин тыллардаах уруу илдьитэ (ыал буолалларын туоһулаан) чугас аймах дьонун, истинниг саньыр доҕотторун аанын тонсуйар. Ол курдук «уруу илдьитэ» ыал буолар дьон аан бастакы кэрэһитэ, сүрээ манньытар туоһута сөптөөх болҕомтону ирдиир.

оноһуллар, иккис дьураа – орто дойду дьонугар, үһүс дьураа – аллараа дойдуга. Сэргэ арааһа элбэх. Холобур, туруйа сэргэтэ, садах сэргэтэ, түһүлгэ сэргэтэ, тэлгэһэ сэргэтэ, айан сэргэтэ, итэҕэл сэргэтэ, кыргыз сэргэтэ. Сүрүн алҕас – сорох сэргэҕэ ат баайыллан турар, сорофор баайылыбакка турарын ойуулаабыт буолаллар. Ону таһынан уруу илдьитигэр кыргыз сэргэтэ олус элбэхтик ойууланарын бэлиэтэтим. Итинэн ураты болҕомто наада.

Чороон – үрүн илгэ, уйгубыйан иһитэ. Өссө саха итэҕэлигэр ийэни, дьахтары эмиэ си-

Уруу илдьитин ылан көрдөххө араас көтөр-сүүрэр ойууланар. Холобур, хоту дойду дьонно уруу илдьитигэр табаны уруһуйдууллар. Сүрүннээн таба куруук соботох буолар, уопсайынан соботох көтөр-сүүрэр, кыыл – сүөл соботохсуйуу бэлиэтэ, ол иһин манна эмиэ болҕойоохха наада. Манньык илдьиттээх ыалы үөрэтэн көрбүтүм биир эрэ сыл бииргэ олоһубуттар. Аны иккис уруу илдьитигэр таба тааска үктэммит, оттон тааһа суулан эрэр. Бу дьону ыйыталаһан билбиппит – эмиэ аҕыһах сыл бииргэ олоһубуттар. Сорох ойууга таба табаттан куотан эрэрэ баар. Икки

УРУУ ИЛДЬИТЭ КИҢИ ОЛОҔОР СУОЛТАТА

Аныгы сайдыылаах үйэбит эгэлгэ суолу талларар, ол курдук хас биридди мундукка ыал буолар эдэр дьонго араас тэрилтэлэр, холбоһуктар үлэлихамсыы тураллар.

Уруу илдьитэ араас буолар, холобур, 2012 сыл түмүгүнэн европейскай, нууччалыы, бэйэ айыт истииллээх буолуохтарын сөп. Ол курдук Саха сирин эдэр ыалыгар сахалыы уруу илдьитин онороругар көмө буолаарай дьэн кыра сүбэ онордум.

Балаһан – өбүгэ саҕаттан төрөөн-үөскээн кэлбит көмүс ньээкэ уйабыт. Саха балаһана илин диэки ааннаах. Аанынан айыы сырдыга, сылааһа киэрэн үтүөнү үрдэтиэхтээх, уйгуну олохсугуохтаах. Сорох уруу илдьитигэр балаһан ханан ааннааҕа билибэт, аан уруһуйдамматах буолуон сөп. Болҕойон көрүн, ыалдытымсах ыал аана аһаҕас буолуохтаах.

Оһох – ытык сир. Дьааны сахалара оһогу тутан бүтэрэллэригэр холумтан орто тугуар куобах сүрээһин, баһын уонна тынгатын ууран баран, саба сыбаан кэбһиллэр. Сорох уруу илдьитигэр оһох балаһан орто тугуар ойуулаамыт эрэ буолар. Уруу илдьигэр хайаан да балаһан уруһуйгар аал уота оттуллубут, оһоҕо буруолуур буолуохтаах.

Сэргэ саха киһитигэр ытык мас. Сэргэни туруорарга бэйэтэ туспа сиэр-туом толоруллар. Былыр саха киһитэ тэлгэһитин иһигэр хайаан да сэргэ баар буолар. Биһиги өбүгэбит сэргэни үс сиринэн дьураалыра. Бу бэйэтэ туспа суолталаах. Бастакы дьураа үөһэ айыыларга ананан

рөйдээн көрдөрөр буолар эбит. Ол аата – олох төрдүн! Дьахтар арык мас иччититтэн оҕо көрдөһөрүгэр мас аныгар арыылаах кымыстаах чороону туруор уонна утуйар. Уһуктуугуар чороонноох кымыһыгар үөһэттэн үөн кэлэн түспүт буолуохтаах. Ол үөннээх кымыһы дьахтар иһиэхтээх, оччоҕо сотору бириэмэнэн оҕо үөскүүр. Чороон ойуулаах уруу илдьитэ үксүгэр үрүн аһа көстүбэт, кураанах кэриэтэ буолар. Сорофор чороон ойууга да ситэтэ суох курдук көстүөн сөп. Былыр сиэргэ-туомна анал-лаах чороон хайаан да 7 эбэтэр 9 курдук ойуулаах буолар. Онон «тоҕус томторҕолоох чороон иһит» дьэн тыл дэгэтигэр эрэ этиллэр буолбакка, сиэр-туом, мифологическай суолтаҕа арыллар.

Кытыһа – эмиэ киэҥник туттуллар иһиппит. Кытыһа аастыммытын көрөн, ылыһы – бэрсии буолар, «биер арыы» дэнэрэ. Илдьиккэ кытыһа эмиэ толору үрүн астаах буолуохтаах.

Хамыйах араастаах буолар. Улахан – үүт холбуйар, кыра – арыыга. Итини таһынан хамыйах итэҕэлбитигэр уһулдуучу оруоллаах. Холобур, былыр биһиги өбүгэлэрбит дьэ тутталларыгар аан бастаан дьэ олоҕо түһүөхтээх сиригэр эрдэ билгэлээн биллэллэрэ. Түөрээҕи (хамыйаҕы) бырахтаһарына түөрэх умса түстэҕинэ дьэ туттубаттара, олордуу түстэҕинэ дьэ туттуохха сөп дьэн билгэлиллэрэ. Мантан сылыктаан көрдөххө, хамыйаҕы умса уурулуо суохтаах эбит.

Көтөр-сүүрэр, кыыл-сүөл.

кыыл бу ыал буолар дьон куттара диэххэ сөп.

Кыталык, куба. Уруу илдьитигэр куба уруһуйдаммыта эмиэ олус элбэхтик көстөр. Кыталык да, туруйа да, куба да соботох буолуо суохтаах. Аны сорох көтөр туохтан эрэ чуңкуйбутту туттан турара уруһуйдаммыт буолар – ити эмиэ сыһына.

Сылгы. Сылгы саха киһитин олоҕор-дьаһаҕар былыр-былыргыттан тыһын суолталаах. Уруу илдьитигэр сылгы дьүһүнэ, быата улахан оруолу ылар.

Уу. Сорох уруу илдьитигэр уу наһаа элбэхтик ойууланар. Бэл, онноорор харгыһа ууну уруһуйдууру соччо сөбүлээбэттэр ээ. Харчыгыт уу сүүрүүн курдук устан барыа, эбэтэр харак уута дииллэр. Мантан да сиэттэрэн толкуйдаатахха, уруу илдьитигэр ойуулаамыт уу үчүгэи төлкөлөөбөт буолуон сөп.

Суол. Уруу тэринэр дьонго ыал буолар кэрэ бэлиэ күннэригэр «олоххут суолун тухары бииргэ буолун» дьэн алгыс тылларын аныыллар. Оттон сорох уруу илдьитигэр сорох суоллар икки аныгы барытара көстөр. Сорох уруу илдьитигэр суол уруһуйдаммат эбит.

Ол курдук уруу илдьик-китигэр да, уруу тэринэр киэһэтигэр да, олоххут бэлиэ түгэннэригэр өбүгэлэригэр сиэр-туомун тутуһун, оччоҕо эрэ эһиги олоххут үчүгэйдик түстэниэ, төлкөлөнүө!

Мария ПЕТРОВА, ыччат социальнай-психологической өйбүлүн киһинин психолога

КИМ БУОЛАБЫН?

Хас биридди киһи бу олоххо үлэлээн-хамсаан суолун-иһин тобуллар. Оттон «ким буолабын?» дьэн ыйытыгы хас биридди оҕо иннигэр кыра сааһыттан турар. Төрөппүт оҕото туох интэриэстээгин, ханнык эйгэҕэ сыһыаннаһын таайа көрө сатыыр, сорофор психолог өнгөтүн эмиэ туһанар. Кырдыга да, идэҕин кытта олоҕун быһаччы ситимнээх. Бэйэн сүрээҕин сөбүлүүр идэтин таба тайаннаххына, үлгн ордук таһаарылыах уонна ситиһиилээх буолар.

Оскуоланы бүтэриэн эрэ кэрэх – үрдүк, анал үөрэх кыһатыгар үчкэтэһин. Аныгы үйэ үөрэнээччигэ идэтин отой эрдэттэн талан инникитин диэки киэҥник хардылыгыра бэлэмнэнэр. Холобур, V-VI кылаас оҕолоро улааттахтарына туох идэтин талан үлэлиллэрин билингэттэн биллэллэр. Улаатан, үөрэнэн киһи-хара буоллаххына, аны, ол талбыт идэн эйигин, дьэ кэргэннин төһө иитэр, аһатар-тангынар кыахтааҕый? Итинник дьэн ыйытыгы хайаан да туруорар наада буолуо. Тоҕо диэтэххэ, кыра хамсаастаах үлгэ саха оҕото тоҕо үлэлиэхтээҕий? Аны 10-20 сылынан ханнык идэ саамай үр-

дук хамнастаах буолуоҕун билбэппит. Арай билингини кыратык сырдатта түһүөххэ сөп. Олус өйдөөх «төбөлөөх» буоллаххына компьютерщик буолуоххун сөп. Оттон айылҕаттан тулуурдаах, оҕо амарах буоллаххына – учууталлаа. Учууталлар халлаантан түспэттэр, син биер биһиги кэккэбиттэн тахсаллар.

Арасмыйаҕа саамай дохуоттаах идэнэн сиргэ хостонор баай эйгэтигэр үлэлиир дьон буолаллар. Бу идэлэр дириг билиини, кытаанах майгыны ирдиир. Онтон салгыы кылаабынай булгаалтыр. Олус ыарахан, үксүн киэһэ хойукка диэри дьэиҕин-уоккун умнан турар үлэлигин. Ону таһынан олус эппиэтинэстээх үлэ. Улдьаа, утуйаан, сүрээҕэ суох киһи бу идэни кыайара саарбах. Салгыы судьуйа, борокуруор, аббакаат, быраас идэтэ билииркөрүү таһынан, улахан эппиэтинэһи, киэн далааһыннаах билини ирдиир. Аны куттала, сэрээҕэ да бэрт... Онтон салгыы баан үлэһитэ кириэр. Үрдүк хамнастаах, ол эрээри киһи барыта баһылаабат идэлэригэр – эстрада «сулуһа», куорат мээрэ, бэрэси-дүйөн, миннистир кириэрлэр. Бу идэни баһылыырга олонор тур-

бат күннэри-түүннэри сыралаах үлэ эрэйиллэр.

Инникитин кимнээх ордуу наада буолуохтарай? Социологтар чинчийиллэринэн, саҥа үүммүт үйгэ айылҕа харыстабылын үлэһиттэрэ (эколог), саҥа технологияны олоххо киллэрээччилэр (нанотехнолог) уонна, биллэн турар, компьютер ситимигэр идэтибит үлэһиттэр наада буолуохтара. Төрөөбүт-үөскэбит Сахабыт сиригэр мэнгэ бырайыактар (мегапроект) олоххо кириэрэнэр, тэхиниэчэскэй идэлээх үлэһит уонна оробуочай идэтэ ирдэнэрэ чуолкай.

Ханнык да идэлээх үлэһит буол, эн киһи быһыытынан хаачыстыбаң ордук ирдэнэр. Эппит тылгар турар, бэйэҕэр ирдэбиллээх буоллаххына ханна даҕаны сирдэриэн суоҕа, онон бу хаачыстыбалары кыра эрдэххиттэн сайыннарарын умнума.

Эдэр киһиэхэ кылаабынайа бэйэтигэр сөптөөх, дууһатыгар сытар идэни талан олоҕун суолун сөпкө таларыгар баҕарабын.

Мария ПЕТРОВА, ыччат социальнай-психологической өйбүлүн киһинин психолога

Отчет Главы МО «Ленский наслег» за 2013 год

СОЦИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА

Численность населения – 9890 чел., из них работающие – 3919, пенсионеры – 2232, безработные – 464, занятые в социальной сфере – 2578, ветераны тыла – 87, ветераны труда – 889.

В 2011 году были разработаны и утверждены наследным Советом депутатов МО «Ленский наслег» следующие программы: - муниципальная целевая программа «Социальная поддержка, организация отдыха, досуга и занятости детей и молодежи с. Намцы» на 2012-2016 гг. – в котором в 2013 году предусмотрены средства из местного бюджета 308544 рублей, из федерального бюджета 53540 рублей; - муниципальная целевая программа «Профилактика безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних на территории МО «Ленский наслег» на 2012-2016 гг. – за 2013 год предусмотрено 200000 рублей.

По линии социального отдела администрации МО «Ленский наслег» продолжают функционировать четыре комиссии по следующим направлениям: комиссия по делам несовершеннолетних, комиссия по жилищным вопросам, комиссия по наименованиям улиц и площадей с. Намцы и наградная комиссия.

К различным наградам представлены 87 граждан.

В апреле месяце издано распоряжение главы МО «Ленский наслег» от 01.04.2013 г. №2.1.-4-112 «О проведении смотра-конкурса на лучшее благоустройство микрорайонов села Намцы, прилегающих территорий среди организаций, учреждений и предприятий, находящихся на территории МО «Ленский наслег». Согласно решению конкурсной комиссии в номинации «Частная усадьба» победителями стали семья Валентины Семеновны и Георгия Ивановича Эверстовых, проживающих по ул. Т. Замятина, им вручен сертификат на приобретение строительных материалов на сумму 20 000 рублей, в номинации «Самый чистый подъезд» победителями стали жители первого подъезда по ул. Ленина, 11 (комендант Комина С.Д.), которым также вручен сертификат на приобретение строительных материалов на сумму 30 000 рублей.

В целях организации культурного досуга ветеранов, осуществлены выезды в с. Тютяты (ветераны клуба «Иэйи»), на национальный праздник Ысыах для ветеранов, проведенный в местности участка «Сиэникэй», посещение концертной программы «Көмүс күһүн» в театре оперы и балета, также для ветеранов микрорайона «Набережный». Проведена организационная работа по проведению презентации книги ветеранов «Иэйи», организация выезда с концертной программой работников МБУ «ЦД им. А.Ф. Шестакова» в дом престарелых и инвалидов.

Презентация флага и герба МО «Ленский наслег» состоялась 8 сентября 2013 г. во время проведения традиционного празднования дня села, на площади им. М.К.Аммосова.

Презентация открытия стелы состоялась 9 октября 2013 г., где в торжественной обстановке, после театрализованного представления, перерезали красную ленту.

Проведены организационные работы по организации выставки сельскохозяйственных инноваций, отчета Правительства РС(Я), проведению старта года

села, выездной группы бесплатной юридической консультации, мастер-класса по огородничеству, продажи авторской книги по семейной экономике, праздничного вечера для руководителей микрорайонов, рабочего совещания координационного совета жилищно-коммунального хозяйства, выставки народных мастеров с. Намцы, конкурса «Ыллыыллар эр дьон», совещания с куратором, руководителем государственной комитета юстиции, заседания актива клуба «Автоледи», встречи делегации из Китая, собрания общественности по бездомным собакам, собрания по озеленению и благоустройству территорий, стимули-

рования местного производства, включая народные художественные промыслы и ремесла, поездки в с. Салбанцы по обмену опытом, предоставления подарков ко дню торжественного открытия дома сирот в с. Намцы, спонсирования в проведении улусного конкурса «Далбар Хотун», собрания с индивидуальными предпринимателями, занимающимися изготовлением сувениров, предоставления план-схемы с. Намцы для размещения культурно-досуговых объектов, приуроченных к VI спортивным играм народов РС(Я), проведения марафона по строительству нового вокзала в с. Намцы, конкурса «Автоледи – 2013», ток-шоу «Арыгы – кэскил кэйтиитэ», фестиваля по показу пьес среди жителей микрорайонов, открытия марафона по Дворцу культуры, республиканского смотра-конкурса «Человечество – души красота» для детей, состоящих на учете КДН, проведения спортивной эстафеты «Папа, мама и я – спортивная семья», поездке в ботанический сад по закупке саженцев г. Якутск, торжественной выписки из роддома молодых матерей, проведения улусного Ысыаха ветеранов, проведения субботников в рамках двухмесячника по санитарной очистке, массового субботника свалки села, субботника по посадке деревьев по ул. Ленина, пл. Комсомольский, проведению ежегодного праздника «День села», организации съемки на передачу «Үчүгэйиэ бу сиргэ» через НВК «Саха» Решетникову Л.П., проведение выставки прикладного искусства, презентации стелы (входная группа), по чествованию супружеских пар, проживших в браке 50 лет, а также по чествованию молодых семей, совместно с управлением ЗАГС Намского района, предоставлению призов для участников конкурса квестовой игры «Искатель», чествования семьи Бугаевых с 50-летним юбилеем со дня бракосочетания, содействия в проведении благотворительного проекта «Автобус радости» детьми, состоящих

на учете КДН в с. I Хомустан, с. Едейцы, с. Хатырык, с. Партизан и с. Аппааны, содействия по обеспечению транспортировки инвалидов с. Намцы, приуроченных проведению Благотворительной акции «Белая трость», заседании руководителей микрорайонов с. Намцы, с. Аппаны и с. Хамагатта VI спортивным играм народов РС(Я), выступлению руководителя микрорайона «Ипподром» Яковлевой К.С. по обмену опытом по работе с детьми, состоящими на учете КДН, работе микрорайона.

Руководители микрорайонов с. Намцы работают с администрацией в тесном сотрудничестве и во взаимодействии по решению вопросов местного значения. Самыми активными руководителями являются Матвеева А.А. (рук. микрорайона «Госстрах»), Сивцева К.Я. (рук. микрорайона «Ипподром»), Местникова Т.Т. (рук. микрорайона «Дадар»), Прокопьева В.В. (рук. микрорайона «Октябрьский»), Винокурова М.М. (рук. микрорайона «Набережный»), Соловьева Е.А. (рук. микрорайона «Намский»), Харитонов А.И. (рук. микрорайона «Ленский»). В целях поддержки граждан, имеющих ограниченные возможности и нуждающихся в социальной поддержке, проведена работа по организации транспортировки инвалидов с. Намцы, к балагану ветеранов, на торжественное мероприятие, приуроченное Благотворительной акции «Белая трость».

Спортивные мероприятия
Для занятий массовыми видами спорта проведена работа по аренде спортивных залов для занятия массовыми видами спорта взрослого населения МО «Ленский наслег». Арендуются спортзалы НСОПШ №1, НСОПШ №2, НУТ, ННЦ, ДЮСШ, а также спортзал Хатын Арынского наслега. На территории парка НПК Тид им. И.Е. Винокурова проложена лыжная трасса, где занимаются все желающие. Проведены соревнования среди трудовых коллективов МО «Ленский наслег», по волейболу, по настольному теннису, по шашкам, по лыжной эстафете, по мини-футболу. В трех местах села в микрорайонах Дадар, Нэ-лэгэр и Набережный открыты катки для населения. Согласно программы приобретены коньки для занятий массовыми видами спорта школьников и населения. Каждую неделю с 30.06.2013 по 08.09.2013 проводился соревнование по мини-футболу турнир выходного дня по двум возрастным группам.

Мужская сборная команда Намского улуса отобранная из спортсменов нашего села заняла 1 место в Чемпионате РС(Я) по баскетболу среди сельских улусов. Команда футболистов нашего села «ГИОС» заняла 2 место в 2-й лиге Чемпионата РС(Я), команда хапсагаистов Намского

улуса укомплектованная из борцов занимающихся в спортзале ДЮСШ села Намцы, выиграла Кубок Федерации хапсага РС(Я), также заняла общекомандное 1-е место в Чемпионате РС(Я). Команда шахматистов МО «Ленского наслега» в VI всероссийских зимних сельских спортивных играх заняла 2 место. Сборная МО «Ленского наслега» приняла участие в Спартакиаде по национальным видам спорта на Кубок депутатов улусного совета МО «Намский улус» и на призы депутатов ИЛ ТУМЭН РС(Я), в общекомандном итоге МО «Ленский наслег» заняла 3 место.

Комиссия по делам несовершеннолетних

Количество семей, находящихся в социально-опасном положении – 25, в них несовершеннолетних детей – 57, поставлено на учет СОП – 14 семей, в них детей – 32, снято с учета СОП – 6 семей. Количество семей, находящихся в трудной жизненной ситуации – 6. Поставлено на учет ТЖС – 3 семьи. Количество несовершеннолетних, состоящих на учете общественной КДН и ЗП – 10. Снято с учета КДН – 10 несовершеннолетних. Поставлено на учет – 6

Проведено заседаний общественной КДН и ЗП – 12

Итого рассмотрено 81 впросов

Оказана помощь различного вида – 264, материальная помощь – 56.

На реализацию муниципальной целевой программы по социальной поддержке выделено – 200 000 рублей.

Содействовали в трудоустройстве 12 гражданам, состоящим на учете.

- полные семьи - 13;
- неполные семьи - 13;
- безработные семьи - 19;
- из них получающие пенсии - 8;
- семьи, злоупотребляющие спиртными напитками - 19;
- прошедшие курс лечения от алкогольной зависимости - 15 граждан.

МОЛОДЕЖНАЯ ПОЛИТИКА

На проведение мероприятий, поддержку молодежных инициатив, проведение конкурсов и т.д. из местного бюджета ежегодно выделяется в среднем 500 тыс. рублей.

По состоянию на 1 января 2013 г. общее количество молодых людей (возраст от 14 до 35 лет), проживающих на территории МО «Ленский наслег» составляет 2700 человек или 27 % от общей численности населения села Намцы.

В этом году на территории МО «Ленский наслег» работал строительный студенческий отряд в количестве 10 человек, студентов Намского педагогического колледжа им. И.Е. Винокурова. Основная работа велась по благоустройству села. Во время благоустройства был задействован студенческий строительный отряд для уборки и организации строительства ПКЮ и ипподрома села Намцы.

Помощь в строительстве домов для молодых семей. В этом году из бюджета администрации было выделено 1 млн. 700 тыс. для софинансирования федеральной программы «Обеспечение жильем молодых семей». Были вручены сертификаты 5 семьям, на строительство индивидуального жилого строительства.

Основные направления бюджетной и налоговой политики, расходные обязательства

За 2012-2013 гг. наблюдается тенденция роста как доходной, так и расходной части бюджета МО «Ленский наслег». Доходы бюджета МО «Ленский наслег» в 2013 году возросли по сравнению с 2012 годом в 1,8 раз с учетом безвозмездных поступлений из других уровней бюджетов. МО «Ленский наслег» является получателем субвенций и субсидий из регионального бюджета на реализацию ведомственных целевых программ.

Основные параметры бюджета на 2013 год составили: по доходам в сумме 162 812 244,61 руб., по расходам 166 275 244,61 руб., дефицит бюджета планируется в сумме 3 463 000,00 руб.

Общий объем доходов бюджета на 2013 год прогнозируется в размере 162 812 244,61 руб. с учетом безвозмездных поступлений. Поступление налоговых и неналоговых доходов местного бюджета прогнозируется на 2013 год в сумме 23 354 300,00 руб. Налоговые доходы бюджета на 2013 год планируются в размере руб., в том числе налог на доходы физических лиц – 12 722 500,00 руб., налоги на совокупный доход – 312 800,00 руб., налоги на имущество (местные налоги) – 650 000,00 руб., земельный налог 8 733 400,00 руб. Прогнозная сумма налога в контингенте составила 12 722 500,00 руб. В связи с принятием Федерального закона от 23.07.2013 г. № 252-ФЗ «О внесении изменений в Бюджетный кодекс РФ и отдельные законодательные акты РФ».

Норматив отчислений в местный бюджет установлен в размере 100 %, за налоговые периоды, истекшие до 1 января 2011 года в размере 90 %.

Поступление ЕСХН прогнозируется в размере 312 800,00 руб., в том числе по организациям – 267 000,00 руб., по крестьянским хозяйствам и индивидуальным предпринимателям – 36 200,00 руб.

Прогнозная сумма земельного налога составила 8 733 400,00 руб. По сравнению с оценкой 2013 года прогнозируется увеличение налога на 1 276 700,00 руб. или на 8 %.

Прогнозная сумма налога на имущество физических лиц составила 650 000,00 руб. исходя из прогнозной инвентаризационной стоимости облагаемых налогом строений – 459 019 000,00 руб.

По сравнению с оценкой 2013 года прогнозируется увеличение налога на 40 000,00 руб. Неналоговые доходы на 2014 год планируются на сумму 935 600,00 руб., в том числе доходы от использования имущества, находящегося в государственной и муниципальной собственности – 385 600,00 руб., (доходы от продажи материальных и нематериальных активов – 550 000,00 руб.

Объем расходов на обслуживание муниципального долга в 2014 году составит 2 687 759,56 руб.

Объем условно-утвержденных расходов на 2013 год предусмотрен меньше 1 % от общего объема расходов бюджета.

Средства резервного фонда будут предусмотрены в сумме 100 000,00 руб.

Объем планируемых расходов на 2013 год по бюджету составляет 166 275 244,61 рублей.

ЖКХ И СТРОИТЕЛЬСТВО

Издано распоряжение Главы МО «Ленский наслег» «Об озеленении территорий с. Намцы», высажено 600 деревьев и кустарников, привлечены предприятия, организации и учреждения с. Намцы: ЖКХ – посажены 156 деревьев по ул. И. Винокурова, РЭС – 50 деревьев, ДШИ – 50 деревьев, НУТ – 50 деревьев на площади М. Аммосова, также насады – администрациями наслегов высажены по ул. Ленина: с. Модутцы – 150 деревьев, с. Никольцы – 150 кустарников, по ул. И. Винокурова – с. Хатырык – 150 кустарников. Всего посажено – 850 кустарников и деревьев.

- Начато реконструкция ограждения площади им. М.К. Аммосова;
- Произведена установка дорожных знаков в установленных точках, рядом с образовательными учреждениями;
- Проведены ремонтные работы по ул. Ст. Платонова, Советская, Ойунского, Ц. Аммосова, Чернышевского, Ленская, Т. Замятина, Сырдаах, Нэлэгэр, Кооператива;
- Устройство дорожного полотна на территории начальной школы;
- Приобретение и поставка щебня для устройства дорожных покрытий;
- Приобретение и поставка автомобиля (грузового и легкового);
- Проведен ремонт дворовых территорий 15 многоквартирных домов по муниципальной адресной программе «Капитальный ремонт, ремонт дворовых территорий многоквартирных домов, проездов к дворовым территориям многоквартирных домов в 2012-2016 год» по адресу ул. Ле-

играм народов РС (Я). Закончено I-й этап реконструкции;

- Закончены работы по сносу старых кладовок и самовольных построек вокруг МКД по улице Ленина.
- Разработка проекта планировки генерального плана с. Намцы
- Проведена работа по установке и изготовлении детских площадок;
- Проведена работа по ремонту Центральной бани;
- Проведена работа по установке и запуску летнего водопровода квартала Нэлэгэр;
- Проведена работа с управляющими организациями по устройству нового септика многоквартирного жилого дома по ул. Дадар 4;
- Проведена работа по устройству сточных, водоотвода и для водоотведения квартала в районе Педколледжа, ул. Дьяконова, Аммосова, водоотведение Почтового переулка, Намской начальной школы школы, устройство водоотводной трубы по ул. Ст. Платонова;
- Проведена работа по замене вводных кабелей в 8-ми многоквартирных домах;
- Установлено 150 энергосберегающих ламп по 15 округам;
- Закончено ремонтные работы по существующим уличным освещениям;
- Завершена работа по капитальному ремонту МКД по адресам: Ул. Чернышевского 22, 30, ул. Дадар 4, ул. Октябрьская 14, 16 по муниципальной адресной программе «Капитальный ремонт многоквартирных домов» на общую сумму 19 303 015 руб.
- Подана заявка по 14 МКД, находящихся возле территории стадиона и КСК, нуждающихся

в капитальном ремонте и не вошедших в план капитального ремонта на 2013 г., включающие в себя следующие виды работ: обшивка, покраска, побелка фасадов, замена кровли.

Ведется строительство двух 17-квартирных жилых домов по ул. Ойунского 5 и Ойунского 5/1, согласно переселению граждан из аварийного жилищного фонда с учетом необходимости развития малоэтажного жилищного строительства в муниципальном образовании «Ленский наслег» с. Намцы Намского района 2013-2015 годы.

Согласно договорным обязательствам, с ГБУ РАЭР и Министерством, также ОАО «Якутскэнерго», ведется тесная работа по установке приборов учета тепла и приборов учета воды и общедомовых электроприборов.

В целях финансового обеспечения дорожной деятельности в отношении автомобильных дорог общего пользования местного значения подготовлен проект решения наслегового Совета МО «Ленский наслег» «О создании муниципального дорожного фонда Ленский наслег», а также подготовлены следующие проекты приложений к вышеуказанному НПА:

- Положение о муниципальном дорожном Фонде;
- Порядок формирования и использования бюджетных ассигнований муниципального дорожного фонда.

На рабочей встрече с Министром ЖКХ и энергетики РС(Я) обсужден вопрос строительства водонасосной станции в с. Намцы. Для дальнейшей доочистки и бутылкирования были привлечены индивидуальные предприниматели.

Завершена и выставлена стена «Ленский наслег» при въезде на территорию с. Намцы

Поступили заявления от граждан о постановке на учет нуждающихся в улучшении жилищных условий – всего 60 граждан. Из них поставлено на учет 45 граждан. Заключено 9 договоров социального найма на муниципальное жилое помещение.

ЗЕМЛЕУСТРОЙСТВО
Общая площадь с. Намцы составляет 1525 га. Из них: под приусадебный участок 515,18 га, образовательными учреждениями 18,68 га, многоквартирными домами 4,84 га, магазинами 4,18 га, дачными участками 7,5 га, землями общего пользования 59,8 га, под лесами в поселениях 301 га. Прочие земли поселений 777,63 га. Доход от арендной платы на текущий год должно поступить 652017,76 тыс. рублей.

По реализации муниципальной целевой программы «Развитие землеустройства и учет объектов недвижимости на территории МО «Ленский наслег» на 2012-2016 гг.» проведены следующие работы (услуги):

В этом году было составлено 96 договоров на аренду земельных участков площадью 16,38 га, из них 56 земельных участков юридических лиц, площадью 11,68. Совместно проводится работа с ООО «ИнГЕОС» по межбану 43 земельных участков под многоквартирными домами общей площадью 43426 кв. м. Выдано ходатайства на предоставление земельных участков в аренду: физическим лицам 26 участка на общую площадь S=2,85 га, юридическим лицам 8 участок на общую площадь S= 0,85 га.

В целях реализации муниципальной целевой программы «Развитие землеустройства и учет объектов недвижимости на территории МО «Ленский наслег» на 2012-2016 гг.» сделаны следующие работы: Проведена паспортизация внутриселковых дорог всего на 14 дорог, общей протяженностью 15407 метров. Проведен путем запроса котировок и заключен муниципальный контракт с ООО «ИнГЕОС» на геодезические и кадастровые работы по межбану в целях постановки на государственный кадастровый учет земельных участков под многоквартирными жилыми домами, всего 43 дома, всего на сумму 275200 рублей. Проведен открытый конкурс для заключения муниципального контракта на выполнение работ по разработке (корректировке) проекта планировки генерального плана,

Жителям села Намцы, имеющих коров выделено субсидии на одну голову скота - 10 000 тыс. руб., всего 166 коров на сумму - 1 660 000 тысяч руб.

Были проведены работы населением сбора заявок на поставку зернопродуктов. Всего заказано и доставлено - 24 т.

В с. Намцы отведено под сельхозугодья - 464 га, в них пашни - 1 га, под пастбища - 453 га, не освоены - 10 га. Посевные поля - 23 га, всего собрано 250 т. картофеля. Под огород выделено 4,3 га, собрано овощей моркови, капусты - 81 т.

Из населения в сельском хозяйстве работают - 287 чел.

Наслелый Совет депутатов
За 2013 год наслелый Совет депутатов провел 10 сессий. Было рассмотрено 60 вопросов и по ним принято 56 решений. Из этих решений 42 решения нормативно – правового характера.

За этот период 15 депутатам наслелого Совета поступили многочисленные наказы, обращения от населения: на газоснабжение - 4, на водоснабжение (установка, ремонт) - 17, на ремонт и строительство дорог - 24, на водоотводные работы - 16, на ремонтные работы и строительство - 27, на освещение улиц и дворов МКД - 16, наказы по социальным вопросам - 9. Все поступившие наказы были проанализированы, по ним составлен сводный план работы администрации села на 2013-2017 гг. и ведется планомерная работа.

Жителям села Намцы, имеющих коров выделено субсидии на одну голову скота - 10 000 тыс. руб., всего 166 коров на сумму - 1 660 000 тысяч руб.

Были проведены работы населением сбора заявок на поставку зернопродуктов. Всего заказано и доставлено - 24 т.

В с. Намцы отведено под сельхозугодья - 464 га, в них пашни - 1 га, под пастбища - 453 га, не освоены - 10 га. Посевные поля - 23 га, всего собрано 250 т. картофеля. Под огород выделено 4,3 га, собрано овощей моркови, капусты - 81 т.

Из населения в сельском хозяйстве работают - 287 чел.

МАУ «Агентство по развитию территорий МО «Ленский наслег»
Коллектив состоит из 11 человек, в оперативном управлении имеется 5 единиц автотранспортных средств. По распоряжению Главы переданы в оперативное управление ипподром, парк культуры и отдыха, кладбище и внутриселковые дороги, летний водопровод.

МАУ «АРТ МО «Ленский наслег» работает согласно муници-

пальному заданию по оказанию муниципальных услуг на 2013 год, который утверждается Главой МО «Ленский наслег».

Начиная с января 2013 года регулярно производится грейдером улиц, переданных в оперативное управление.

Отсыпаны и выравнены грейдером дорожные полотна:
- ул. Сырдаах – отсыпан грунтом 540 м³ на расстоянии 300 м, выравнен грейдером;
- пер. Кооператива – укладка горбылем, отсыпка грунтом в количестве 360 м³.

Устройство основания дорожного полотна автогрейдером и отсыпан грунтом:
- ул. Замятина – 820 м., ул. И. Захарова – 800 м., ул. Ленская – 143 м., Новая – 100 м., Дружбы – 250 м., Миниярова – 180 м.

Перевезена и отсыпана ПГС: ул. Ст. Платонова – 556,76 м., ул. Светская – 491,69 м., ул. Ленская – 143,23 м.

По заявке начальной школы произведена отсыпка грунтом и выравнивание в количестве 180 м³, горным песком 63 м³ площадки перед школой.

Также с апреля месяца отчетного периода начаты работы по дислокации дорожных знаков внутри с. Намцы. Произведены работы по очистке и вывозке 240 м³ мусора с кладбища, отремонтирован забор кладбища длиной 120 м., постоянно очищаются грейдером подъездные пути, установлены мусорные бочки в количестве 5 штук.

ЦЕНТРАЛЬНАЯ БАНЯ
По итогам 2013 года было оказано услуг бани на общую сумму 2 333 440 (два миллиона триста тридцать три тысячи сорок) рублей. В месяц услугами бани пользуется 2 500-3 000 человек (в неделю в среднем 700 человек, в т.ч. дети). В этом году в целях повышения качества услуг проведен косметический ремонт помещений, расширена прачечная (дополнительно закуплены две стиральные машины). В 2013 году были выполнены ремонтно-восстановительные работы.

На ремонтные работы 2013 года выделено из бюджета МО «Ленский наслег» 250 000 (пятьсот тысяч) рублей. Выделено субсидии 250 000 (двести пятьдесят тысяч) рублей с бюджета МО «Ленский наслег» Намского района, 170 000 (сто семьдесят тысяч) рублей из республиканского бюджета (ЦПП РС(Я)). Сумма расходов из собственных средств составила 264 768 (двести шестьдесят четыре тысячи семьсот шестьдесят восемь) рублей. На сумму 326 268 (триста двадцать шесть тысяч двести шестьдесят восемь) рублей были приобретены стройматериалы. На сумму 358 500 (триста пятьдесят восемь тысяч пятьсот) рублей были выполнены ремонтно – восстановительные работы. Дополнительно были проведен косметический ремонт ИП Протопоповым А.А. на сумму 250 000 (двести пятьдесят тысяч) рублей за счет средств МО «Ленский наслег». Общая сумма расходов, понесенных управляющим, составила 684 768 (шестьсот восемьдесят четыре тысячи семьсот шестьдесят восемь) рублей.

(отчет предоставлен в сокращенном виде)

нина, ул. Октябрьская, ул. Аммосова ул. Чернышевского;

- Проведена работа по разработке паспортов объездных дорог;
- Также завершены ремонтные (ямочные) работы внутри поселковых дорог по улицам Ст.Платонова, Ойунского, Советская, Чернышевского и Цугель Аммосова;
- Произведен ямочный ремонт дороги (ул. Файзуллина, Миниярова, подъездные пути в районе Нэлэгэр);
- Проведена работа по ремонту ограждения кладбища;
- Проведена работа по устранению снега вдоль дорог, прилегающих территорий по программе чрезвычайных ситуаций.
- Проведена работа по строительству общественных туалетов рядом с многоквартирными жилыми домами;
- очистка несанкционированного складирования бытовых отходов и мусора по ул. Колхозная;
- Изготовлено 7 шт. емкостей для ТБО, установленных определенно отведенных;
- Изготовлено 11 шт. емкостей для ЖБО, намечается установка в весенний период
- Произведена регулярная уборка улиц и площадей от мусора;
- Построен новый забор на территории полигона ТБО (свалки), проведена работа по очистке полигона ТБО;
- Начато реконструкция площади Дружбы к VI спортивным

Понедельник, 23 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+

09.05, 04.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+

14.25 Понять. Простить 16+
15.15 Они и мы 16+
16.10 В наше время 12+

РОССИЯ 2

Понедельник, 23 декабря

11.00 Рейтинг Баженова. Могло быть хуже 16+
11.25 Моя рыбака
12.05, 07.15 Диалог
12.30 Страна спортивная

РОССИЯ 1

Понедельник, 23 декабря

05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Кулагин и партнеры 12+

РОССИЯ 1

Понедельник, 23 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал

РОССИЯ 1

Понедельник, 23 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал

РОССИЯ 1

Понедельник, 23 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал

Понедельник, 23 декабря

05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Кулагин и партнеры 12+

09.05, 04.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+

14.25 Понять. Простить 16+
15.15 Они и мы 16+
16.10 В наше время 12+

Понедельник, 23 декабря

06.00 «Аламай күн сыламынан!» 0+
06.10 «Итоги года села»: Золотая осень-2013 6+

Понедельник, 23 декабря

05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Кулагин и партнеры 12+

Понедельник, 23 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал

Понедельник, 23 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал

Понедельник, 23 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал

Понедельник, 23 декабря

05.00 Утро России

Понедельник, 23 декабря

05.00 Доброе утро

Понедельник, 23 декабря

14.25 Понять. Простить 16+

Понедельник, 23 декабря

06.00 «Аламай күн сыламынан!» 0+

Понедельник, 23 декабря

05.00 Утро России

Понедельник, 23 декабря

05.00 Доброе утро

Понедельник, 23 декабря

05.00 Доброе утро

Понедельник, 23 декабря

05.00 Доброе утро

Дууһа кыланьыта

Бу дьыл, атырдыах ыйын 14 күнүгэр, биһиги дьиэ көргөнгө олус хомолголоох, тыннаахпыт тухары умнубат, киһи өйүгэр баппат дьулаан түбэлтэ буолла. Ол курдук, баар суох оҕобутун, сизэммин Трунин Николай Иннокентьевичи, баара-суоҕа 23 сааһыгар өлөрүөхсүттөр төрдүө буолан маһынан, тааһынан төбөтүн үлтү сыһанан күн сириттэн матардылар. Киһи дыксинэрэ, өлөрөн баран ойуурга илдьэн киһи сатаабыттар. Бу эдэр дьон биһир түөлбөүгө оҕо эрдэхтэриттэн көрө-билэ улааппыт киһилэрин, кинилэргэ туох да куһаҕаны онгорботох, ааһан иһэн кэпсэтэ-эри тохтообут киһини, илиилэрэ тардыбакка, адырҕа кыыл курдук сэймэктээн өлөрбүттэрэ олус дьулаан. Олох доруобай, күөгэйэр күнүгэр сылдыар, элбэҕи эрэй-эр оҕобутун сүтэрбиһпит олус абаккалаах. Күн-дьыл аастабын ахсын оҕобутун суохтуурбут күүһүрэн, харахпыт уутунан суунабыт, сүрэхпит хаанынан ыты-ыр, эмп эрэ көмөтүнөн сылдыабыт. Ийэтигэр, эбэтигэр, биһиргэ төрөөбүттэригэр олохпут устата ааспат-арахпат аһыы, ыар сүтүк.

Бу ыар санааҕа баттатан олоор дьонго өлөрүөхсүт ий-этэ Л. туох да ыалга кирибит киһи быһытынан дорообо да, быраһаай да суох, кириэн кэлэн «дыыла тэрийтэримин, биһиги харчы биэриэхпит, биһир киһи өлбүтүгэр түөрт киһини сууттатаары ынаҕыт дуо?! Биһиги Сэбиэскэй былаас буолбатах, дьэ көрүөхпүт!» диэн ыган-түүрэн, айдааран, өссө ордук сүрэхпитин аймаабыта олус кыһылаах. Оҕолор, сизэнэр истэн олодохторуна кэбилэнэн тахсыбыта дьулаан суол. Биһиги “харчы наадата суох, оҕобутун аҕалыт” эрэ диэн хааллыбыт. Суобас, өй-санаа тумнаах ийэ эбитэ буоллар итинник харса суох быһыылаах суоҕа этэ. Биһиги оҕобут олоҕо ханьык сыананан, харчынан кэмэйдэни-эй? Төһө да сүтүктээх буолларбыт, киһи сизэрин сүтэри илдибит. Сиилир сэбиэскэй былааспыт саҕана, дьон дьонго сыһыана туох да куһаҕан суох этэ. Араас рейдэлэр ытыгылар, норуот дружинниктара дьуһурунайдыр буоланнар, манньк дьулаан түбэлтэлэр сотору-сотору хатыламат этилэр. Улахан оҕобутун сүтэрибт ангардас ийэ, кыратыттан оҕолообут 80-чалаах эбэ манньк кэрээнэ суох быһыыны кытта хайдах да сөпсөһөр кыахпыт суох.

Биһиги оҕобут Коля көрсүө, сымнаҕас майгылаах, дьимсэх, оҕомсох этэ. Оҕобутун олус таптыыра, икки ыйыттан уон ыйыгар дылы, ийэлэрэ үөрөнэ сырыгытына, бэйэтэ көрбүтэ. Элбэх истин дьоттордоох этэ, кинини табаарыстар олус сөбүлүүллэрэ. Ыал улахан оҕо буолан балттыларын, быраатын наһаа таптыыра. Биһиргэ төрөөбүттэригэр, чугас дьонугар истин, эйэбэс сыһынаабын

бары аймахтара, чугас ыаллара да биллэлэрэ. Охсуһар-этиһэр дьэни билбэт этэ. Оҕолорбут үтүө дьон буоллуннар диэн үөрэтэн-такайан, ас арааһын астаан, мааньлаан улаатыннарбыппыт. 2008 сыллаахха оскуоланы бүтэрэн, Улан-Удэ куоракка тимири суол университетыгар үөрөнэ кирибитэ. Икки сыл үөрэнэн баран, аҕата өлөн төннөн кэлбитэ. Граф бизнэс-профтехлицейгэ үөрэнэн, суоппар буолан, үлэлээн ийэтигэр көмө буолар баҕа санаалааҕа. Билинни кэмгэ ыччат дьонго үлэ дэбигис көстүбэт буолан, туох үлэ көстөрүнэн үлэли сатаабыта.

Бу түбэлтэҕэ биһир хомолто-лооҕо диэн – дьон киһи олоҕор аахайымтыата суох сыһыана. Бу

Хаар түстэ барыта умнуллубут, ким да туохха да наады-бат курдук. Онтон бачча улахан өлөрүү тахсыбытыгар тоҕо биһир да общественность, салайааччы болҕомто уурбатый? Тоҕо итиннэ диибитий диер буоллаха, саатар бу центрга турар улахан “Электра” маҕаһын таһыгар өлөрүөхсүт мэтириэтэ «кэйидигит да?» диэбитий ыйанан турар баар ээ. Биһиги хааста да кириэн эппиппит. Суох, күн бүгүнгүр дылы ыйанан турар. Улахан хотун-тойон оҕо эбитэ буоллар ол күн хайа тардыллыбыт буолуо этэ. Бу манна көстөр киһиэхэ болҕомто суоҕа. Күннэтэ көрөр төрөппүттэргэ, биһиргэ төрөөбүттэргэ, аймахтарга төһө

КӨМҮСКЭЛБИТ – ХАРАХ УУТА

быһылаан буолбут сирэ – уопсай дьиэлэр тастарыгар. Түөрт буолан киһини өлүөр диэри кырбаабытара бука уу-чуумпу буолбатаҕа чаччы, син туох эмэ сибини биллибитэ буолуо. Сайынны түүн, бириэмэ да наһаа хойута суох кэмэ. Өскөтүн, ким эмэ истибит, тутта полицияҕа тыллаабыта буоллар, киһи олоҕо быстыа суох этэ. Биһиги оҕобут оннугар ким баҕар түбэһиэн сөп этэ. Атын киһини харыстыахтара диэн ким да мэктиэлэбэт. Итинник кыһаллыбаппытынан, өлөрүөхсүттэргэ, кинилэр хара дьайдарыгар көңүлү биэрбит. Оттон бу өлөрүөхсүттэр Т. Ф. М., П. туох да буолбатаһын курдук утуян туран, сарсыарда үөрөкөтө үлэли барытыра киһини дыксиннэрэр. Кинилэри тула-лыыр дьон тугу да сэрэйбэт гына тутта-хапта сылдыаллара төһө киһилии быһыһыны? Бу манньк дьон инникитин туох да куһаҕаны онгорбокко сылдыахтарын киһи өйө хоппот. Бу киһини өлөрүөххэ диэн сүбэлэһэн, былааннанан онгорбут дьон, кэлин туох дьон буолуохтарай. Арай обществоҕа, хас биридии киһиэхэ кутталлаах, сизэмэх кыыл кэриэтэ буолуохтара.

үчүгэй буолуой? Хаһан да опост сиикэй сүрэх баастаах дьонго итии-сыппах быһаһынан супту аалар кэриэтэ эбээт...

Бу ыар буруйу онгорбут эдэр дьон бэйэлэрин иннилэрин бэйэлэрэ сарбыдахтара. Онтон биһиги оҕобутун аны хаһан да көрбөспүтүтэн күннэтэ харахпыт уутунан суунабыт... Бу дыккэрдий быһыыларьттан оҕобутун тиһэх суолугар саатар сирэтин көрбөккө, сыллаабакка атаарбыппыт олус да хомолголоох, абаккалаах. Кинилэр ийэлэригэр, дьонноругар бу оҕобутун хайдах кэбилэбиттэрин ыгыран көрдөрбөтөхпүтүтэн кыһы-йабыт... Дьэ, ол кэннэ төрөппүт оҕо сүтэри төһө ыараханан көрдөрөн баран, манньк дьону көмүскэһиэххэ сөп дуо диэн боппурдос бизнэспитин баҕарабыт. Онгорбут дьыалаларыгар буруйдаахтар сөптөөх мизэрэ, эппиэккэ тардыллыахтара диэн эрэнэ-ипитин баҕарабыт. Редакция биһир да тылы уларыппакка таһаарыа диэн эрэнэбит.

Эбэтэ ТРУНИНА Е.Е., үлэ, тыыл бэтэрээнэ, Нам улдуһун Ытык киһитэ, ийэтэ ТРУНИНА В.Н.

УВАЖАЕМЫЕ КОЛЛЕГИ И ЖИТЕЛИ НАМСКОГО УЛУСА!

Примите искренние поздравления с Днем Энергетика и с наступающим Новым годом!

В преддверии предстоящего праздника – Дня энергетика с гордостью делимся показателями, с которыми предприятие встречает Новый Год.

Намский РЭС является структурным подразделением филиала Центральные электрические сети ОАО АК «Якутскэнерго».

«Намская»; ПС-35/10кВ «Хому-стак»; ПС-35/10кВ «Хатырык»; ПС-35/10кВ «Харылах».

Хозяйственным способом силами бригад Намского РЭС в 2013 году выполнена реконструкция РС 10/0,4 кВ с заменой существующего провода на провод марки СИП в участке Шмидт с. Бетюнды, с. Ергелех полностью, а также выполнена оптимизация сетей с выносом

Намский РЭС обеспечивает осмотр, техобслуживание и капитальный ремонт высоковольтных линий электропередачи и электроустановок населенных пунктов улуса.

В Намском улусе РС(Я) выполнен капитальный ремонт магистральных линий напряжением 35-10кВ: Л-37 Радиодцентр-Намцы, Л-Тастах, Л-Хатырык, Л-Тастах отп. Салбанды, Л-Николецы, Л-64 Балыктах-Харылах и др.

Намский улус питается от Якутской ГРЭС, главной станции Якутии – единственной станции в мире, работающей как на природном газе, так и на дизельном топливе – через ряд узловых подстанций по двухцепной ЛЭП. Такая схема электроснабжения надежна: если на одной из цепи линии идет ремонтные или аварийно-восстановительные работы, питание потребителей осуществляется по второй цепи и потребители не испытывают никаких неудобств.

Зона обслуживания Намского РЭС составляет в общей сложности 1029,69 км, из них ВЛ-0,4кВ – 385,9 км; ВЛ-35кВ – 126 км; ВЛ-10кВ – 491 км, 79кВ; ВЛ-110кВ – 26 км. В улусе действует всего 4 подстанции: ПС-35/10кВ

ВЛЭП за территории социально-значимых жилых объектов.

Намский РЭС плодотворно сотрудничает с администрацией района и с главами поселений Намского улуса, также проводятся мероприятия по технологическому присоединению к электрическим сетям новых жилых микрорайонов для улучшения качества электроэнергии и возможности подключения новых потребителей.

В 2013 году в Намском РЭС прошло соревнование по профмастерству среди команд филиалов АК «Якутскэнерго», в котором Намский РЭС занял призовое второе место.

Поздравляя Вас с Днем Энергетика и с наступающим Новым 2014 годом, коллеги желаем – высоких достижений, творческих успехов и семейного благополучия, нашим потребителям – личного счастья и всех жизненных благ!

С уважением, А.С. ВАСИЛЬЕВ и коллектив ИТР и начальник Намского района электрических сетей ОАО АК «Якутскэнерго»

(Печатается на платной основе)

Успеть заменить ЭЦП до конца года

С 1 января 2014 введена обязанность для всех плательщиков НДС, в том числе для налоговых агентов, представлять налоговые декларации по этому налогу только в электронной форме по телекоммуникационным каналам связи через оператора электронного документооборота.

Изменения в Налоговый кодекс РФ внесены Федеральным законом от 28.06.2013 № 134-ФЗ «О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации в части противодействия незаконным финансовым операциям». Кроме того, новая редакция статьи 80 НК РФ впервые закрепляет в законодательном акте (а не на уровне подзаконных нормативных правовых актов) роль специализированных операторов связи в документообороте между налогоплательщиками и налоговыми органами. С 1 января 2014 года налоговая декларация в электронной форме может быть представлена только через оператора электронного документооборота. Такой оператор должен являться российской организацией и соответствовать требованиям, которые утверждает ФНС России. Список операторов электронного документооборота г. Якутска раз-

мещены на стенде операционного зала инспекции, также с ним можно ознакомиться на www.r14.nalog.ru. Документы, представляемые в налоговый орган, в том числе и счета-фактуры, должны подписываться усиленной квалифицированной подписью. В Федеральный закон от 06.04.11 № 63-ФЗ «Об электронной подписи» внесены изменения.

С 1 января 2014 года все документы, подписанные электронной подписью (ЭП), выданной до 01.07.2013, не будут приняты налоговым органом. Сейчас активно идет процесс замены сертификатов электронной цифровой подписи (ЭЦП) на квалифицированные сертификаты ЭП. До конца 2013 года необходимо заменить все сертификаты ЭЦП, применяемые налогоплательщиками при взаимодействии в электронной форме. Налогоплательщику необходимо обратиться к своему специализированному оператору связи, который подробно проконсультирует, какие действия следует предпринять для получения квалифицированного сертификата ЭП.

Отдел работы с налогоплательщиками Межрайонной ИФНС России № 5 по РС (Я)

ПРАВИЛА ЗАПОЛНЕНИЯ РЕКВИЗИТОВ В ДОКУМЕНТАХ НА ПЕРЕЧИСЛЕНИЕ НАЛОГОВ ИЗМЕНЯТСЯ

С 1 января 2014 г. запланирован переход на использование в бюджетном процессе кодов Общероссийского классификатора территорий муниципальных образований (ОКТМО), утвержденного Приказом Росстандарта от 14.06.2013 №159-ст. В настоящее время применяются коды Общероссийского классификатора объектов административно-территориального деления (ОКАТО), утвержденного Постановлением Госстандарта России от 31.07.1995 №413. Решение о таком переходе принято Минфином России в целях обеспечения систематизации и идентификации муниципальных образований и входящих в их состав населенных пунктов на всей территории РФ.

Итак, с 1 января 2014 года в поле 105 поручения на перевод денежных средств в уплату налогов вместо кода ОКАТО нужно будет проставлять код ОКТМО. При этом, если налог уплачивается на основании налоговой декларации, в поле 105 должны быть указаны одинаковые коды ОКТМО.

В связи с этим ФНС России

рекомендовала налогоплательщикам и налоговым агентам, начиная с 1 января 2014 г., до утверждения новых форм налоговых деклараций в поле «код ОКАТО» указывать код ОКТМО. Данная информация, в частности, относится к сведениям в декларациях по НДС, ЕСХН, УСН, водному налогу и т. д.

По новому порядку поручение о переводе денежных средств составляется только по одному КБК (сейчас – по одному налогу). В поле 106 «Основание платежа» появятся новые значения: «ИН» – погашение инвестиционного налогового кредита», «ЗТ» – погашение текущей задолженности в ходе процедуры в деле о банкротстве и др.

Изменяются правила заполнения поля 110, в котором указывается тип платежа. Сейчас организации проставляют: «НС» – уплата налога или сбора, «ВЗ» – уплата взноса, «СА» – налоговые санкции и др. Останутся лишь два значения: «ПЕ» – пени, «ПЦ» – уплата процентов. При уплате налогов, сборов, в том числе авансовых платежей, взносов, налоговых

санкций, в поле 110 нужно будет указывать 0.

С 1 марта 2014 года в поручениях, являющихся расчетными документами, появится дополнительный реквизит «Код» для указания плательщиками уникального идентификатора начисления (УИН).

Кроме того, коррективы коснулись заполнения реквизита «Плательщик». Регламентируется порядок заполнения этого реквизита ответственными участниками консолидированной группы налогоплательщиков, банками-гарантами при уплате ими акцизов или излишне возмещенного налогоплательщиком НДС, а также учредителями должника при уплате обязательных платежей, включенных в реестр требований кредиторов. Индивидуальные предприниматели при заполнении реквизита «Плательщик» будут указывать, помимо ФИО, также адрес места жительства или места пребывания.

Отдел работы с налогоплательщиками Межрайонной ИФНС России № 5 по РС (Я)

УЧУРЭХ ТЫПТАР

Таптыр балтыбытын, эдьийбитин, кэргэммин, ийэбин **ПАВЛОВА ДЕКАБРИНА АВСЕНТЬЕВНА** кэрэ-бэлиэ үйэ аңардаах үбүлүйгүнэн Айыһытын айхалыыр алгыстаах күнүнэн сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн туран, итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Бар дьонго эйэс сыһыангынан, дьобургутун, билиигин, сыраһын ууран таһаарылаахтык үлэли сылдарынан биһиги киэн туттабыт, астынабыт уонна үлэбэр өссө да үрдүк ситиһиилэри баһарабыт. Биһиги туспутугар кыһамныы, сылаас сыһыанын, сүбэн-аман, аһсаабат көмөн иһин барҕа махталбытын этэбит. Барыы ыалласпатын, тумуу тумунун, өрүү үөрүү-көгүү аргыстанан ылыктаах санааһын чугас дьонгор сүбэһит-амаһыт, көмө-тирэх, өйбүл буолан, уһун сылларга чугас дьонун тапталларыгар бигэһэн уһун дьоллоох олохтон. Алгыс бастынын, эвэрдэ үтүөтүн аныыбыт.

1 Хомустаахтан Муксуновтар, Аргуновтар, Павловтар, Намтан, Амнаттан, Удачайтан Муксуновтар, Чурапчыттан, Дьокуускайтан Аргуновтар

Күндү коллегатын **ПАВЛОВА ДЕКАБРИНА АВСЕНТЬЕВНА** олоһун орто умурданын туолбутуна, өрөгөйдөөх үтүө күнүнэн ураанхайды уруй, сахалы айхал этэбит!

Эн үлэбэр бэриниигин, үүнэр кэрэ ыччаптыт сайдар олугун уурсар дьонун аналгы айымнылаахтык толоро сылдарың урдүктүк сынаалыбыт, астынабыт. Эн салалтаһынан үтүө оҕо ийэ тыл сүөгэин-сүмэтин, баайын-дуолун диринник үрэтэр-чинчийэр, үүнэр-сайдар суолга үктэнэн араас таһымнаах ааһыларга, күрэхтэргэ ситиһилээх кыттар. Аймах-билэ дьонгор, доҕотторгор, коллегаларгар амаһа-истин сыһыанын, сырдык үтүө санаан, үөрэппит оҕолоргор болҕомтон, кыһамныы биһиэхэ холобур буолар.

Баһарабыт эйэхэ чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, элбэх сырдык, ыраас, кэрэ-бэлиэ түгэннэри, эстибэт эрчими, уостубат уйгуну. Чугас дьонун, аймахтарың ытыктабылларыгар арчыланан өссө да уһундук, дьоллоохтук олоҕо дьон истин санаабытын этэбит, үтүө алгыспытын тиэрдэбит!

1 Хомустаах орто оскуолатын коллектива

От всей души поздравляем **ЗАМАРАТСКУЮ НАТАЛЬЮ ЕГОРОВНУ** с 65-летием и присвоением почетного звания «Нэһилиэк Ытык киһитэ» за многолетний самоотверженный труд, за внесенный вклад в развитие родного наслега и художественной самодельности!

Уважаемая Наталья Егоровна! Мы искренне желаем Вам дальнейших творческих успехов, неиссякаемой энергии и оптимизма, семейного благополучия и долгих лет жизни!

Администрация МО «Тастахский наслег», коллектив ЦД «Чэчир», односельчане

Хирургической отделением быраастарын **СЕМЕНОВ ИННОКЕНТИЙ КОНСТАНТИНОВИЧ, СИВЦЕВ ВИКТОР ЯКОВЛЕВИЧ, БОРИСОВ ГРИГОРИЙ КОНСТАНТИНОВИЧ, МАКСИМОВ ПЕТР ПЕТРОВИЧ**, старшей медсестры **АЗАРОВА ВЕРА ИННОКЕНТЬЕВНА**, бары медперсоналы, үлэһиттэри 2014 Саҥа дьылынан эвэрдэлибит!

Үлэһиттэри ситиһиини, бастын доруобуйаны баһарабын.

Кривошапкин Георгий Ильич, Нам улуһун бочуоттаах гражданина, СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ

Төрөөбүт-үөскээбит Салбаҥым баһылыгың **НОВИКОВ АФАНСИЙ ХРИСТОФОРОВИЧ**, нэһилиэк бары олохтоохторун, депутаттары 2014 сылынан эвэрдэлибит!

Бары үчүгэи баһара хаалабын.

Биһир дойдулааххыт Георгий Ильич

«Энсиэли» хаһыат эйэлээх үлэһит коллективын 2014 сылынан истин сүрэхтэн эвэрдэлибит!

Айар үлэһиттэргэ ситиһиини, дьолу-соргуну баһарабын.

Георгий Ильич,

хаһыат 1953 сылтан общественной корреспонденна

Үөдэйгэ олоҕор кылааһынныктарын

Биһиргэ үөрэммит табаарыспытын, Нам улуһун Үөдэй нэһилиэгэр олоҕор **ЛИХАНОВ РАНВИЛ НИКОЛАЕВИЧ** 65 сааскын туолбут өрөгөйдөөх күнүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит! Эйэхэ аныыбыт баһа санаабыт бастынын, туппутун туола турдун, ылсыбытын ыһсан истин. Тиит мастыгы кытаанах доруобуйаны, кыргыттаргар, сиэннэргэр өрүү өйбүл, тирэх буола тур дьон алгыы хаалабыт.

Е.М. Шапошников аатынан Хамаҕатта орто оскуолатын ветеран учууталларын, үлэһиттэрин, выпускниктарын оскуола 80 сааһынан өссө төгүл истинник эвэрдэлээн туран күндү аҕа саастаах биһир идэлээхтэрибитин **КРИВОШАПКИНА ГЛЮРИЯ АПОЛИНАРИЕВНА** «Учууталлар учууталлара», **БУРНАШЕВА ВАРВАРА ИВАНОВНА** «Почетный ветеран системы образования РС(Я)», **БУРНАШЕВА ТАМАРА ИВАНОВНА** «Нам улуһун бочуоттаах олохтооһо», директору үөрэх чааһыгар солбуйааччы **БЕРЕЗКИНА ЛИЛИЯ НИКОЛАЕВНА** «Саха республикатын үөрэҥин туйгуна», нуучча тылын, литературатын учууталын **ПАРНИКОВА НАДЕЖДА АНАТОЛЬЕВНА** «Саха республикатын үөрэҥин туйгуна» аатар ингэриллибтэринэн, алын кылаас учууталын **АМБРОСЬЕВА ЕЛЕНА ДМИТРИЕВНА**, химия, география учууталын **МУХИНА МАРГАРИТА АНАТОЛЬЕВНА** Саха республикатын Ил Түмэн Грамотатынан, омук тылын учууталын **НЕСТЕРОВА МАТРЕНА ПЕТРОВНА**, оскуола библиотеканын **ПЕТРОВА ЯНА РОМАНОВНА**, уруһуй учууталын **БУРНАШЕВА ТАТЬЯНА ИЛЬИЧНА** Саха республикатын Үөрэҥин министрствотун Грамотатынан, саха тылын уонна литературатын учууталын **НОВОРОДОВА УЛЬЯНА ГРИГОРЬЕВНА** Саха республикатын Үөрэҥин министрствотун Махтал суругунан, дөлоһоһуотчу **ПЕТРОВА РОЗАЛИЯ ЯНВАРЬЕВНА** Саха республикатын Үөрэҥин министрствотун Махтал суругунан, Саха республикатын профсоюзтарын рескомун Бочуотунай грамотатынан, үлэһиттэрин **ПАРНИКОВА ЕЛЕНА ЗАХАРОВНА** Саха республикатын Ил Түмэн Грамотатынан, Саха республикатын профсоюзтарын рескомун Бочуотунай грамотатынан наһарадаламмыттарынан итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Баһарабыт үрдүк ситиһиилэри, таһаарылаах үлэни, дьоннугутугар-сэргэһиттэргэ нус-хас олоһу, чэгиэн буолууну!

Эвэрдэни кытта оскуола коллектива

Уус-Алдан улуһун Суотту нэһилиэгиттэн төрүттээх 1 Хомустаах нэһилиэгин олохтообун, күн күбэй ийэбитин **ЖИРКОВА АННА ВАСИЛЬЕВНА** 75 сааскын туолбут үбүлүйдээх кэрэ-бэлиэ күнүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Күн сириң көрдөрөн, иитэн, үрэттэһэн, үлэһит дьон онортоон, биһиги туспутугар олоҕор турбат кыһамныы, үтүө сүбэн, көмөн, түбүгүн иһин сиргэ тиийэ сүгүрүйэбит, мунура суох махтаһабыт. Эн амаһа сүрэгин, ыраас суобаһың, истин эйэс ийэли сыһыаның биһиги мэлдьитин арыаллыыр, күүс-көмө буолар. Күндү ийэбит, биһиги тапталыгыгар уйдаран 100 сааскар дьэри үөрэ-көтө, чэгиэн-чэбдик сүһүөбүң үрдүгэр сиэннэриң кытта сизтиһиэ сырыт дьон алгыспытын аныыбыт.

Эвэрдэни кытта уолаттарын Гаврил, Василий, Алексей, кыргыттарын Елена, Мария, кийииттэрин Елена, Дарья, Надежда, күтүөттэрин Иван, Сергей, куораттан эдьийин Мария Васильевна, сиэннэриң, хос сиэнниң.

Удэбэтиһэ; * Хамагаттинский наслег с. Крест-Кытыл, ул. И.Л. Еремеева, 19 площадью 1815,00 кв.м, под ЛПХ (приусадебный участок); * Хамагаттинский наслег с. Крест-Кытыл, ул. В.П. Жирковой, 5 площадью 1994,00 кв.м, под индивидуальное жилищное строительство;

* Хатын-Арынский наслег с. Апаны, ул. Юбилейная, 2, корп. 1 площадью 1200,00 кв.м, под ЛПХ (приусадебный участок); * Хатын-Арынский наслег с. Апаны, ул. Пролетарская, 15/1, корп. 1 площадью 1200,00 кв.м, под ЛПХ (приусадебный участок); * Бетюнский наслег, о. Дьегуер, ул. Тумэкээн площадью 20000,00 кв.м, под ЛПХ (полевой земельный участок); * Модутский наслег, с. Тумул, ул. Озерная, 16 площадью 497,00 кв.м, под ЛПХ (приусадебный участок);

От 19 декабря 2013 года ИЗВЕЩЕНИЕ
В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков, по адресу:
* Едейский наслег, с. Ымыяхтах, ул. Центральная, 13 площадью 1153,00 кв.м, под многоквартирный дом;
* Едейский наслег, ул. Тонг-Бас площадью 108,00 кв.м, под сайлык;
* Едейский наслег, ул. Тонг-Бас площадью 110,00 кв.м, под сайлык;
* Едейский наслег, ул. Тонг-Бас площадью 427,00 кв.м, под сайлык;
* Едейский наслег, ул. Тонг-Бас площадью 506,00 кв.м, под сайлык;
* Едейский наслег, ул. Тонг-Бас площадью 7626,00 кв.м, под конебазу;

* Едейский наслег, ул. Тонг-Бас площадью 491,00 кв.м, под сайлык;
* Едейский наслег, ул. Тонг-Бас площадью 100,00 кв.м, под сайлык;
* Партизанский наслег, ул. Эрбэсиннээх площадью 50000,00 кв.м, под ЛПХ (полевой земельный участок);
* Партизанский наслег, ул. Эсэлээх площадью 20000,00 кв.м, под ЛПХ (полевой земельный участок);
* Партизанский наслег, ул. Сала урдэ площадью 15000,00 кв.м, под ЛПХ (полевой земельный участок);
* Партизанский наслег, Дьапсана площадью 20000,00 кв.м, под ЛПХ (полевой земельный участок);
* Хамагаттинский наслег с. Крест-Кытыл, ул. И.Л. Еремеева, 14 площадью 1791,00 кв.м, под индивидуальное жилищное стро-

ительство;
* Хамагаттинский наслег с. Крест-Кытыл, ул. И.Л. Еремеева, 19 площадью 1815,00 кв.м, под ЛПХ (приусадебный участок);
* Хамагаттинский наслег с. Крест-Кытыл, ул. В.П. Жирковой, 5 площадью 1994,00 кв.м, под индивидуальное жилищное строительство;
* Хатын-Арынский наслег с. Апаны, ул. Юбилейная, 2, корп. 1 площадью 1200,00 кв.м, под ЛПХ (приусадебный участок);
* Хатын-Арынский наслег с. Апаны, ул. Пролетарская, 15/1, корп. 1 площадью 1200,00 кв.м, под ЛПХ (приусадебный участок);
* Бетюнский наслег, о. Дьегуер, ул. Тумэкээн площадью 20000,00 кв.м, под ЛПХ (полевой земельный участок);
* Модутский наслег, с. Тумул, ул. Озерная, 16 площадью 497,00 кв.м, под ЛПХ (приусадебный участок);

ООО МФО «АартыкЭкспрессКредит» объявляет Новогоднюю акцию по займам «ВЫРЕЖИ КУПОН И ПОЛУЧИ СКИДКУ НА ПРОЦЕНТЫ!»

Срок	Сумма	Проценты по акции	Посчитанные проценты в 1 день
От 1 дня до 31 дня	От 5000-9999руб.	1,5%	75 руб.
От 1 дня до 90 дней	От 10000-19999руб.	1,2%	120 руб.
От 1 дня до 181 дня	От 20000-29999руб.	1%	200 руб.
От 1 дня до 273 дней	От 30000-39999руб.	0,8%	240 руб.
От 1 дня до 365 дней	От 40000-49999руб.	0,6%	240 руб.
От 1 дня до 365 дней	От 50000-99999руб.	0,5%	250 руб.
От 1 дня до 365 дней	От 100000-149000руб.	0,4%	400 руб.
От 1 дня до 365 дней	На 150000руб.	0,3%	450 руб.

*Акция проводится с 25 ноября по 27 декабря 2013 года.

ООО МФО «АартыкЭкспрессКредит» объявляет акцию по вкладам «Новогоднее чудо!» только с 25 ноября по 27 декабря 2013г. 48% годовых!!!

Сумма вклада	Процентная ставка	Кол-во дней	Посчитанные проценты на 31 день с удержанием НДФЛ
От 1 500 000 рублей и выше	48%	365 дней	52 200 рублей

* Хомустахский 2-й наслег, с. Хатас, ул. Н. Габышева, 32 площадью 3000,00 кв.м, под строительство Административно-Культурного центра.
За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.
Директор Р.К. Колодезников

От 20 декабря 2013 года ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков, по адресу:

* Хомустахский 1-й наслег, с. Кысыл-Сыр, ул. им. М.С. Винокурова, 3 площадью 1455,00 кв.м, под ЛПХ (приусадебный участок);
* Хомустахский 1-й наслег, ул. Баба айаба площадью 44000,00 кв.м, под сенокосение;
* Хомустахский 1-й наслег, с. Кысыл-Сыр площадью 50418,73 кв.м, для размещения бытовых отходов;
* Партизанский наслег, ул. Чо-моорко площадью 22063 кв.м, для размещения бытовых отходов;
* Никольский наслег, ул. Эмэ-эксин площадью 29506,00 кв.м, под полигон бытовых отходов;
* Хамагаттинский наслег, ул. Тобулуска площадью 23843,00 кв.м, для размещения бытовых отходов;
* Хамагаттинский наслег, ул. Тобулуска площадью 26159,00 кв.м, для размещения бытовых отходов;

* Ленский наслег, с. Намцы, ул. Мьмах, 37 площадью 1500,00 кв.м, под индивидуальное жилищное строительство;
* Ленский наслег, с. Намцы, ул. Чернышевского, 60, корп. 2 площадью 665,00 кв.м, под ЛПХ (приусадебный участок);
* Ленский наслег, с. Намцы, ул. Салбанская площадью 109711,00 кв.м, под полигон бытовых отходов.
За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.
Директор Р.К. Колодезников

ПРОВОДИТСЯ АКЦИЯ «В НОВЫЙ ГОД – БЕЗ ДОЛГОВ»

В Намском районном отделе судебных приставов УФССП России по Республике Саха (Якутия) находятся на исполнении исполнительные документы в отношении должников, которым неоднократно было извещено о погашении долгов незначительных сумм по взысканию штрафов, госпошлины, налогов, коммунальных услуг, страховых взносов и т.д.

Убедительно просим оплатить долги по исполнительным документам в установленные сроки до 30 декабря 2013 г., неоплата в дальнейшем будет принудительно взыскиваться в виде ареста имущества, ареста денежных средств.
Внимание: Каждый день поступают исполнительные документы о взыскании незначительных сумм штрафов ГИБДД, МВД, госпошлины, налогов, коммунальных услуг, страховых взносов. Просим население Намского улуса, предприятий и организаций, сельскохозяйственных кооперативов, индивидуальных предпринимателей о имеющихся задолженностях можете получить информацию по ИНТЕРНЕТУ на сайте Управления Федеральной службы судебных приставов России по Республике Саха (Якутия) по адресу: r14.fssprus.ru. на странице («Банк исполнительных производств»). Оплату необходимо произвести по адресу: с. Намцы, ул. Степана Платонова, д. 1/1, все вопросы и информации узнавать по телефону: 41-3-69. Намский районный отдел судебных приставов.

КАК НЕ ИСПОРТИТЬ СЕБЕ НОВОГОДНИЕ И РОЖДЕСТВЕНСКИЕ КАНИКУЛЫ

Межрайонная ИФНС России № 5 по РС(Я) напоминает владельцам недвижимости, транспорта, земли о необходимости оплаты задолженности по имущественным налогам физических лиц. Всем налогоплательщикам срочно произвести сверку задолженности.

Если задолженность не будет погашена, налоговый орган вправе обратиться в судебные органы для ее взыскания в беспорядном порядке через Службу судебных приставов. Эти действия повлекут за собой ограничение Вашего выезда за пределы страны, а также наложение ареста и ограничение прав на отчуждение (продажу) имущества должника. При этом с Вас будут взысканы дополнительно госпошлина и исполнительский сбор в размере 7 процентов от суммы задолженности.

Задолженность можно узнать на www.r14.nalog.ru. Подключитесь к сервису «Личный кабинет налогоплательщика для физических лиц» и всегда будете знать все о своих налогах. Сейчас идет акция – вы подключитесь к «Личному кабинету» без очереди.

За подробной информацией обратитесь в МРИ ФНС России № 5 по РС(Я): 202 мкр, корп. 23, оперзал.

Отдел работы с налогоплательщиками Межрайонной ИФНС России № 5 по РС(Я)

Сеть магазинов «Электра» поздравляет с Наступающим Новым 2014 годом! Желаем счастья, здоровья и успехов во всем!

С наступающим Новым годом во всех магазинах «Электра» предоставляется всем покупателям (за наличный и безналичный расчет) новогодние скидки от 5 до 40%. В продаже имеются елки, салюты, гирлянды, товары с символом года Лошадью – открытки, календари, посуда, магниты, елочные игрушки и многое другое. Также новогодние детские подарки по оптовым ценам г. Якутска (производство г. Москва), принимаем оптовые заявки, оптовикам предоставляем от 20 шт. – 5% скидку!

Адреса магазинов «Электра»: с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 2/1, с. Намцы, ул. Ленина, 12/2, с. Хатырык, ул. М. Аммосова, 18/1, с. Партизан, ул. Ветеранов ВОВ, 34.

Тел. для справок: 41172, тел. магазина «Электра» 43003

В целях проведения всеобщего обучения населения в области охраны окружающей среды, открытого доступа граждан к информации о деятельности Минприроды РС(Я), 25 декабря 2013 г. с 10 ч. 00 мин. до 17 ч. 00 мин. **Намская инспекция охраны природы проводит «День открытых дверей»**, по адресу: с. Намцы, ул. Чернышевского, 60 административное здание Намской ИОП.

Просим граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц принять активное участие по интересующим вас вопросам.

Квалифицированный ремонт ЖК (LCD, LED), плазменных, кинескопных телевизоров, мониторов ПК, ноутбуков, планшетов, спутниковых ресиверов, приставок цифрового TV – DVB – T2, аудио-техники.
Обращаться по адресу: ИП Емельянов П.Г., с. Намцы, ул. Мира, 14. Тел. 42-2-44, 89142257424

ДОРОГИЕ ЖИТЕЛИ И ГОСТИ НАМСКОГО УЛУСА!

Администрация МО «Партизанский наслег» и культурный центр «ХОМУС» с. Партизан поздравляет всех с наступающим Новым 2014 годом! Праздником волшебства! Желаем доброго здоровья, хорошего настроения и удачи во всех начинаниях!

Приглашаем на наши новогодние мероприятия и спешим сообщить репертуар праздничных программ!

Дата	Время	Мероприятие	Вход	P.S.
31 декабря 2013 года	20.00	«Дьол тааһа» (по мотивам сказки братьев Гримм) реж. А. Алексеева	Взр. 150 р. Дет. 100 р.	По входным билетам разыгрываются серебряные изделия, не упустите свой единственный шанс!!!
1 января 2014 года	Ночь 02.00	Новогодний серпантин „Heppi new year!!!“	200 р.	Отрываемся до утра 06.00!!!
1 января	20.00	Приглашаем вас на конкурс: «Кыдыаннаах кыһын кырыа быгыга Тымны ороньор, кырыа маҕан сиэн кыһыннын Хаарчааналын» (түөлбэлэринэн күрэх)	Взр. 150 р. Дет. 100 р.	Такое количество Дедов Морозов и Снегурочек пока еще никто не удостоился увидеть!!! Приходите! Болейте! Не пожалейте!
	23.00	Всех гостей и жителей приглашаем на фееричное шоу-дэнс «Саха-дискотека» весь вечер с вами популярные танцевальные саха-хиты	150 р.	Лотерей – 100 рублей!!! Купите!!! Повезет всем!!!
2 января	11.00	Детский утренник: «Чыып-чаапырыалаах кырачаан-нарбыт хаарыан хампа күөх харыйа тула»	Взр. 100 р. Дет. 50 р.	Оорс!!! Настоящий детский праздник!!! Ждем!!!
	20.00	Ахтан-санаан ааһаахха, Эдэр-эрчим саастары, Уоттаах-күөстээх кэмнэри, Билсипит кизэлэри, Дуоһуйа сыннаммыт Дьоллоох түгэннэри, Умнуллубат дорвооннору... Песни и танцы от ретро до наших дней.	150 р.	Независимо от возраста, веса и роста! Предъявите входной билет просто! Сорпризы по входным билетам!!! Может у нас потусуетесь?!
3 января	20.00	«Танцы, диско-паги до упаду» Новогодний «Голубой огонек» Праздничное видео-ностальжи всех времен «Лучшее из лучших»	150 р.	Отрываемся!!! Уу-ух!!! Ээ-эх!!!
	20.00	Новогодний «Голубой огонек» Праздничное видео-ностальжи всех времен «Лучшее из лучших»	300 р. Оповзавшим вход 200 р.	Почему именно телевизионная версия! У нас все живьем, гости, песни, танцы, игры... Вечеринка видео-онлайн!!! SUPER!!!
4 января	20.00	«Саҕа Дьылы Саиналыын»	350 р.	Весь вечер с вами звезда якутской эстрады САИНА
	23.00	«Убойная, ядреная вечеринка» шоу-дискотека	200 р.	Загадочные гости и выступления, для азартных волшебный АУКЦИОН, игры для всех (индивидуальные, командные)
7 января	20.00	«Ночь накануне Рождества» карнавалный вечер (предприятия)	150 р.	Это стоит увидеть!!! Море красоты, эмоций! Весь мир в один вечер...
	23.00	Дискотека «Пробуждение»	150 р.	Отрываемся!!!
13 января	20.00	Повтор – «Дьол тааһа» (по мотивам сказки братьев Гримм) реж. А. Алексеева	150 р.	Для тех, кто только что приехал и не смог увидеть 31 декабря. Этот повтор для вас!
14 января	20.00	Праздничный концерт КЦ «Түһүлгэ» с. Хамагатта КЦ «Хомус» с. Партизан КЦ «Алгыс» с. Кысыл-Сыр	150 р.	Только один раз перед вами лучшие культурные центры Намского улуса! Не упустите шанс увидеть 3 в 1-м, в формате 3D...

С 1 по 14 января на всех мероприятиях работает кафе «ЗИМИНКА», сладкие соки, холодные напитки, вкусные сладости, заморские фрукты, разнообразные салаты и конечно горячий чай по вашему выбору.

Приходите! Мы рады видеть вас!

Не зря говорят в народе: «Как встретишь Новый год – так и проведешь!»

Справки по телефону: (8411-62)25-7-13

Продаю «Тойота-Королла» 2002 г.в., цвет темно-зеленый, Дв. 4е, сигналка автозапуск, литье, багаж, магнитола, МРЗ флешка за 180 т.р. Торг при осмотре.
Тел. 89142719926

Начинает работу новая служба такси «Эрэл» по селу. Проезд – 100 руб. с 7 ч. утра до 12 ч. ночи. Принимаем заказы по любым направлениям.
Тел. 89679145880, 89245982944, 89148267162

КЭРИЭСТЭБИЛЭР

Күндүтүк саныыр, убаастыыр балтыбыт, эдьийбит, үлэ ветерана Петрова Мария Федоровна ырахан ыарыттан бу орто дойдуттан букатыннаахтык барбыта ахсынны 25 күнүгэр 1 сылын туолар.

Петрова Мария Федоровна 1955 с. алтынны 22 күнүгэр Уус-Алдан оройуонун Суоттуу нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Хамаҕатта орто оскуолатыгар 8 кылаас кэнниттэн СПТУ-га баран обуруотчут идэтигэр үөрэнэн 1974 с. «Нам» совхоз Хамаҕатта отделениетыгар үлэлээн саҕалаабыта. 1976 с. Төнгүлү СПТУ-гар фельдшер идэтин билэн 1977 сылтан Уус-Алдан оройуонун «Лена» совхозугар ветеринар идэтинэн үлэтин саҕалары. Бу идэтинэн элэин «Комсомольскай» совхоз Салбаг, Никольскай, Арыы-Тиит отделениеларынан 30 сыл үлэлээн пенсияга тахсыбыта. Мария үлэтигэр сыыдам, эппиэттинэстээх буолан дьон махталын, тэрилтэтиттэн грамоталары, сыаналаах бэлэхтэри элбэхтик ылбыта.

Эдьийбит, балтыбыт омос көрдөххө кытаанан курдук буолан баран, чугастык билистэххэ киһи киэнэ чараас сүрөхтөөбүтэ, аһыннааһа этэ. Эдэр сааһыгар өлбүт быраатын оролорун, кыыстаах уолу, атахтарыгар туруортаата, оҕолор билигин идэлэнэн,

Продаю круглый обеденный стол, из натурального дерева диаметром 1 метр. Цена – 8 тыс. руб. Стулья со спинкой, 1 шт. – 2 т.р. Возможна доставка.
Тел. 89142702165

Сделаем по вашим размерам встроенную, корпусную мебель, офисные перегородки, лоджии.
Тел. 89247610053

Грузовые перевозки по селу, по городу. Продаем новый котел КСТГ-20
Тел. 89243661967, 89841160270

Воспользуйтесь услугами: сварщика, электрика, столяра, водителя и ремонта росавто.
Куплю УАЗ-микроавтобус в пределах 200 т.р.
Тел. 89681502210

Продаю щенков восточно-сибирской лайки. Веселые и красивые. Новогодний подарок для охотников.
Тел. 89142800051, 23-2-09

Учүгэй туруктаах 3 тонна оту 20 тыһыынча атылыбыт.
Тел. 89142868089

кэргэннэнэн, оҕолонон, дьиэлэнэн ыал бэртэрэ буоллулар. Онон биһиги Манябыт күтүөт, кийиит кэлэр үөрүүтүн билэн, сиэн сытын ылан барда диэн санаабытын аралдытабыт.

Эдьийбит Света, оҕолоро, күтүөтэ, кийиитэ

Улахан дьэ кэргэн аҕата, эһэтэ, үлэ, тыыл ветерана, 1 Хомуустаах нэһилиэгин олохтооҕо Константинов Николай Афанасьевич олохтон туораабыта ахсынны 20 күнүгэр 3 сылын туолла.

Биһиги аҕабыт, эһэбит Николай Афанасьевич 50 сыл устата тыа хаһайыстыбатын үлэтигэр олоҕун бүүс-бүтүннүү анаабыт, күүһүн-уоһун, билигин-көрүүгүн, сатабылын, сыратын биэрбит производство дьингнээх хаһайына этэ. Аҕабыт

1932 с. кулун тутар 20 күнүгэр II Үөдэй нэһилиэгин «Кэнкэмэ» колхозка төрөөбүтэ. 1944 с. 4 кылааһы үөрэнэн бүтүрбүтэ. 1944 с. сааскытыттан ыла колхозка, колхозтаах курдук үлэлээн барбыта. Магнай сэрии сағана 1942 с. сайын от кэбиһээччилэргэ оҕус сиэтин сайылаабыта. Ферма, хонуу биригэдириинэн, сылгыһытынан үлэли сылдыбыта. Пенсияга тахсар диэри трактористаабыта. Пенсияга тахсан баран 1987 сылтан ыла сайынын хoduна харабыла, кыһынын от харабылынан үлэли сылдыбыта. 1954 с. кэргэннэнэн Огдоочуйалыын (Охлопкава Авдотья Игнатьевна-лыын) ыал буолбуттара. 8 оһону төрөтөн иитэн улаатыннараран үлэһит дьон онортоон 50-тан тахса сүл өйдөнөн-өйөнөн олобурттар. Олохтон туоруор диэри 15 сиэн, 6 хос сиэн тапталлаах эһэтэ буолан олоҕор толору дьоллоох киһи аатын сүктэ. Бэйэтэ үйэтин тухары үлэ үөһүгэр сылдыбыт, элбэх табаарыстардаах-доҕоттордоох, дьон убаастабылын-махталын билбит киһи этэ. Таһаарылаах үлэтэ үрдүктүк сыаналанан 1955 сылтан ыла элбэх Махтал суруктарынан, дипломнарынан, грамоталарынан наҕараадаламмыта, үлэ уонна тыыл ветерана буолбута.

Аҕабыт, эһэбит үтүмэн өнгөтүн умнуохпут суоҕа, өйбүтүгэр-санаабытыгар, сүрэхпитигэр куруук илдьэ сылдыһахпыт.
Оҕолоро, кийииттэрэ, күтүөттэрэ, сиэннэрэ, аймахтара

МАГАЗИН «УНИВЕР»

ПРЕДЛАГАЕТ:

Мука 50, 25, 10 кг – от 27 р./кг
Сахар 25 кг – 40 р./кг
Санни голд – 70 р./1 л
Сельдь т/о с/м – 55 р./кг
Окорочка – 100р./кг
Караси кобьяйские – 120 р./кг
Бесплатная доставка (от 1500 руб.) с. Намцы, Аппаны, Хамагатта, Никольцы.

Остальные села по договоренности.

Конт. тел.: 89627350299, 89644242533 (звонить до 19.00 ч.)

МАХТАЛ

От имени жителей Тастахского наслега от всей души благодарим Алексея Ильича Еремеева, Николая Иннокентьевича Румянцева, Ньургуну Борисовича Евсеева, за предоставленный подарок к Новому году и отдельную благодарность Николаю Иннокентьевичу Максимуму! Желаем Вам и Вашим семьям благополучия и счастья! Пусть всегда Вам сопутствует удача и успех!

Администрация МО «Тастахский наслег» и население

Күндү уолбут, убайыт, кэргэним, аҕабыт ИВАНОВ Иван Иванович күн сириттэн соһучу туораабытын бары билэр дьонугар, табаарыстарыгар, аймахтарыгар диригинг Натальяга, сиэннэригэр, ийэтэ, аҕата, балтылары, быраата, кэргэнэ, оҕолоро	Тапталлаах ийэбит, эбэбит, хос эбэбит, 1 Хомуустаах олохтооҕо, тыыл, үлэ ветерана ЛИХАНОВА Розалия Николаевна б.д.в. ахсынны 16 күнүгэр 78 сааһыгар уһун ыарыттан өлбүтүн бары аймахтарыгыгар, үөлээннээхтэригэр, билэр дьонугар диригинг курутууан туран иһитинэрбит. Оболоро, күтүөттэрэ, кийииттэрэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ
Таптыыр уолбут, убайыт ИВАНОВ Иван Иванович соһучу хомолтоохтук олохтон туораабытын кийиипитигэр Натальяга, сиэннэригэр, ийэтэ, аҕата, балтылары, быраата	«Нам улууһа» МТ архып кылаабынай специалиһыгар Корнилова Антонина Ильинична тапталлаах ийэтэ, тыыл ветерана, 1 Хомуустаах олохтооҕо ЛИХАНОВА Розалия Николаевна күн сириттэн туораабытынан диригинг курутаммытын тизрэдбит. «Нам улууһа» МТ дьаһалтата
Күндү кийиипитигэр Наталья Егоровна, кыргыттарыгар Лизаҕа, Маринаҕа, Иваннаҕа, Алияҕа тапталлаах кэргэнэ, аҕалара ИВАНОВ Иван Иванович бу орто дойдуттан эдэр сааһыгар ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан диригинг курутаммытын тизрэдбит. Ийэтэ, эдьийбит, балтылары, күтүөттэрэ, племянниктара	«1 Хомуустаах нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, ветеранарын сэбиэтэ нэһилиэк кырдыаҕас олохтооҕо, тыыл, үлэ ветерана, элбэх олохтооҕо ийэ, сиэннэрдээх эбэ ЛИХАНОВА Розалия Николаевна уһундук ыалдыан күн сириттэн барбытынан оболоруугар, сиэннэригэр, бары аймахтарыгар, добоһторугар диригинг курутаммытын тизрэдбит.
Күндүтүк саныыр, убаастыыр, ытыктыыр аймахпыт, күтүөппүт ИВАНОВ Иван Иванович ыарахан ыарыттан эмискэ, соһучу олохтон туораабытынан тапталлаах кэргэнигэр Наталья Егоровна, оболоруугар, төрөлүттэригэр Лидия Семеновна, Иван Иванович Иванова, эдьийбитигэр Нина Ивановна Колесова, чугас дьоммутугар, бары аймахтарыгыгар диригинг курутаммытын, хомолтообутун тизрэдбит. Аһыгытын тэнгэ үлэстэбит. Кытаатыг, тулуйг. 1 Хомуустаахтан Матвеевтар, Алексеевтар, Дьокуускайтан Николаевтар	Нам оройуоннай суутун коллектива, профсоюзка коллегаларыгыгар Екатерина Ильинична Делиграсова, Валентина Петровна Иванова тапталлаах ийэтэ, эбэлэрэ, тыыл ветерана, 1 Хомуустаах сэлээннэтин олохтооҕо, өр сылларга почта үлэһитинэн, начальнигынан үлэлээбит. ЛИХАНОВА Розалия Николаевна күн сириттэн туораабытынан диригинг курутаммытын тизрэдбит, аһыгытын тэнгэ үлэстэбит.
Нам улуһун, Партизан нэһилиэгин олохтооҕо, элбэх оҕо аҕата, өр сылларга үтүө суоһастаахтык таксилаабыт суоппарбыт, убаастыыр кийиит ИВАНОВ Иван Иванович эмискэ ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан кэргэнигэр Иванова Наталья Егоровна, оболоруугар, ийэтигэр Иванова Лидия Семеновна, аҕатыгар Иванов Иван Иванович, бары аймахтарыгар диригинг курутаммытын тизрэдбит. Аһыгытын тэнгэ үлэстэбит. «Партизан нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, инбэлииттэр сэбиэттэрэ, общественность	Выражаем глубокое соболезнование ветерану труда Чумаевской Фаине Рафаиловне, сестре Зинаиде Николаевне и всем родным и близким в связи с скоростной смертью любимого сына, брата, отца, дедушки ЧУМАЕВСКОГО Иннокентия Николаевича. Семья Сыромятниковых, Кириллиных, Готовцевых
Биргэ үлэһити табаарыспыт, «Нам-коммунальноэнергетик» ОАО базатын үлэһитэ САМСОНОВ Эдуард Егорович эдэр сааһыгар хомолтоохтук олохтон туораабытынан кини аймахтарыгар диригинг курутаммытын тизрэдбит. База коллектива	Администрация ООО «Эрэл» выражает глубокое соболезнование родным и близким по поводу преждевременной кончины бывшего сотрудника ЧУМАЕВСКОГО Иннокентия Николаевича. Скорбим вместе с Вами.
«Намкоммунальноэнергетик» ОАО базатын үлэһитэ САМСОНОВ Эдуард Егорович ахсынны 18 күнүгэр эдэр сааһыгар ыарахан ыарыттан хомолтоохтук олохтон туораабытынан аймахтарыгар, чугас дьонугар диригинг курутаммытын билэрэбит. ОАО НКТЭ коллектива, профкома	Ытыктыыр коллегабытыгар, Нам улуһун, Үөдэй нэһилиэгин бочуоттаах олохтообор, СР искусствотун үтүөлээх деятелигэр, композитор Зырянов Василий Алексеевич тапталлаах уола ЗЫРЯНОВ Алексей Васильевич эдэр сааһыгар соһучу орто дойдун олобунтан суох буолбутунан диригинг курутаммытын тизрэдбит. Нам улуһун культура үлэһиттэрин идэлээх соһуһун комитетта

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — 41496, суругу тиһи, хаһыаты тангы — 41332, бухгалтерия — 41141, факс — 41141, 41496.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительства, «Нам улуһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтын көрүүгэ Федеральной сулуусна СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПН №ТУ14-0216.**
Сурукка ааккытын-суоллугун, үлэтин, дьэйдит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияга кийрибит суруктар төһөрүллүөттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.**
«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улуһа, Нам сэл., Заложной уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат
РИС талылына, таһылына уонна бачээттир сыаҕар бачээттэнна.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 2,5 бачээт. Лиис
Көһүл сыанана атылынан
Индекс — 54889. Тираһа — 2041
Бачээккэ илии баттаньтын графига — 12:00 ч. 20.12.2013 с.
Бачээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 20.12.2013 с.